

ذار الفنون

حقوق فائز و لیترا مجری

مفوق ، اقتصادیات

ایکی آیمه بر نشر اولنور

مندرجات

قسم مفوق :

اسویچره قانون مدنیسنه نظراً هبه حاجی عادل
المانیاده وصایت محکمه لری و وصایت ایشلری (محکمه اصلیه اعضاسندن) صبری
قتل ولید ادهم طاکف
اسویچره قانون مدنیسی شرحی وصفی راشد
فرالسهده شورای دولت »

قسم اقتصادی :

مصارف عمومیه زهدی
اجتماعی سیغورطه لر حامد

— مصارف عمومی —

مقدمه

اقتصاد مالی: استحصالی و استهلاکی نامیده ایکی قسم اساسیدن مرکب اولدینی جهته ، « واردات عمومی » و « مصارف عمومی » نامیده اولای ایکی بحثه آیریلیر . واردات عمومی : املاک (۱) ، تکالیف (۲) ، استقراضات (۳) قسملرینی محتویدر . بو اوج قسمک قارشیسنده مصارف عمومی موجوددرکه (۱) مصارف نظریات عمومیسی ، (۲) « مفردات مصارف و قواعد مالیسی » نامیده ایکی بحثه انقسام ایدر .

علم مالینک واردات و مصارف عمومییه عائد اولان موضوعلری : واردات و مصارفک اوصافی تعیین و هر برینک تابع اوله جنی اساسات علمییه ، « سکری » اوله رق ، احضار ایتمکدن عبارتدر . لکن علم مالینک « هرکی » اطلاقه سزا اولان دیگر بر قسمی ده وارددرکه ، موازنه واردات و مصارف ایله بوکا متفرع قواعددن عبارتدر . علم مالینک بو قسمه « بودجه و محاسبه عمومی نظریاتی » تعبیر اولونور .

تورکیده الک آز تنویر ایدیلن قسم ، مصارف عمومی بحثی اولدینی و بو موضوعه دائر یک آز یازی یازیلدینی ایچون ، بو تجربه لزام حاصل اولمش و اوتندن بری طولانان بعض نرطلر بر آرده کتیریلرکه ، بو مقاله یه زمین اتخاذ ایدیلشدر .

— ۱ —

مصارف مالینک موقع و اهمیت

علم مالینک الکوچک بحثی و بزده الهمهل قسمی « مصارف عمومی نظریاتی » موضوعندن عبارتدر . بو بحثده علم مالییه توجه ایدن وظیفه :

خزیننه دولتدن چیقان نقودایله مصرف دولت نامیلهدایدیدیان اموال عمومییه نکل مولد و سبیلرینی ، منبعلری ایله مقدار نسبلرینی تتبع ، تحری و تعیین ایتمک و بوبابده — مالی ، تاریخی و احصائی تتبع سایه سنده — مصارف عمومییه دائر عمومی و یاخود بعض مصارف طرز اجرا سنده عائد خصوصی بر طاقم قواعد علمییه قبول و تأسیسنه چالیشمقدر . عام

مالینک هر یرده آزايشلنمش بولونان و فقط چتين ، شديد مناقشانی مؤدی فصلی ، مبدأ معاملات اولان و اقتصاد مالینک بحق محوری عدایدلک لازمکن صرفیات عمومی موضوعیدن .
مصارف عمومی بحثنه عائد مناقشه لک غایه سی : دولت مصارفی حقنده ، قانونیت ، فائده ، مرجعیت کی احوال آرمه نك امکاتی تأمین ، فرد مکلفی تطمین ایده جک قواعدی تأسیس ، قطعی دکلسه ده ، تقریباً قطعیت یقین بر حکم علمی اعطا و صرفیات حکم لری تطبیق ایدن مأمورینه و خزینیه رهبر لک اجرا ایلدن عبارتدر . بناء علیه ، مصارف عمومی بحثنده عصر لرحه کچیرلش اولان حیات مالیه دن چیقارلش بر طاقم نصاب قواعداستدائیه حالته افراغ و صورت نظریه و عمومی ده تأسیس ایدیلکده و صکره مصارفک منبع و منشأه قدری و کسله رک حیات حاضره ایله اقتصاد مالینک ارتباطی حصوله کتیرن وظائف و مقاصد دولت - صرف مالیه جیلک کوزیله - موضوع بحث اولمده در .

دولت وظائفک و سمت و کثرتیه متناسب اوله رق ، احتیاجاتک - مدنیت ایله متبادیا - تزايد ایلدیکی و بالنتیجه مصارف عمومی نك ترقی ایلدیکی کورولدیکی ایچون ، مصارف عمومی بحثنده علی العموم مصارف دولتک ترقیسیله اسباب و عوامل و نسبی ، دولتک تعقیب ایتدیکی و ایتک مجبوریتنده بولندیقی مقاصد دولتله تقریب اولونمق و مقدار صرفیات ایله نسبتلری و تزايدلری نظریات مالیه جه تدقیق و قواعد ربط ایدیلک ضرورتی کورولمکده در .

یک نظرده ظن اولونورکه ، علم مالی بوراده تدقیقاتی حدودینک خارجنه چیقمق اوزره در . احتیاجات دولتی ، مقاصد دولت ایله وظائف دولتی تعیین ، تنقید ، محاکمه ، توسیع و تشمیل ؛ تشریع قوتنه و اونلره معاونت ایدن قوای اداره یه عائددر . ای دوشونیه جک اولورسه ، قبول ایدیلیرکه ، بو نوع مسائل علماً ، اولاً ، حقوق اساسیه ایله حقوق عامه و حقوق اداره یه ، ثانیاً نتایجی اعتباریله اقتصاد مالی یه و علم مالی یه تماس ایدر . اوجالده ، علم مالی نظریاتنک مصارف دولتن و دولایسیله احتیاجات ، وظائف و مقاصد دولتن بحث ایتسنه اصلاً نه لزوم واردر ؟

علم مالی : واردات دولتن ، منابع تکلیفییه ایله قواعدندن ، واردات ایله مصارفک توازنی اصول و صورتلرندن بحث ایدم بیلیر . فقط ، مصارف ایله اسبابندن و دولتک وظائفندن و باخصوص مقاصدندن علم مالیه بحث ایدیلسنه و بونلرک قاعده لره ربط ایدیلکجه چالیشمیلسنه حاجت یوقدر . نته کیم ، بعض فرانسر مؤلفلری مصارف عمومی ایله وظائف دولتی علم مالی ساحه سندن خارج اولمق اوزره تدوین ایشلدر . Beaulieu مصارف عمومی

و وظائف دولتدن و بوابده کی قواعد نظریه عمومی دن بحت ایتمه رک اثر مالیه سنه لاحقه اولمق اوزره ، « *Etat moderne et ses fonctions* » نامیه آیری بر تالیف حقوقی و سیاسی علاوه ایتشدرد . فقط ، مصارف عمومی ایله اساسلری و دولت وظائف و مقاصدی حقنده مالیه جیلرک تنویر ایدلسی و هر حالده ، مصارف عمومی نك یانی صره سنده ، اجراءات دولتک بر مالیه جی کوزیه دخی حده دن کچیرلسی آرتق زمانمزک تبعات مالیه سی ایچون قبول ایدمک لازمکن بر اصول تدقیق اولشدرد . فرانسه نك کنج مؤلف لرندن *Gaston géze* ، کلیاتی ایچنده صرفیات عمومی بی محتوی قسمی مستقلاً نشر ایتمکی پروگرامنه قبول و ادخال ایتشدرد . بوکون ، مصارف عمومی بختک تدقیقات اعتباریه عاذا کسب استقلال ایتسی اقتضا ایدیور . بونک ایچون بعض سبیلر ذکر اولنه بیلیر :

۱ — آلمان مؤلفانک کافه سنده وظائف و مقاصد دولتله مصارف عمومی قواعدندن بویوک براهیتله بحث ایدلمکده در .

۲ — حسن ایضا و مصارفی تسویه اولونمق اوزره ، اقتصاد مالینک دوشوندیکی و علم مالینک حسن حله ربط ایتمک ایستدیکی وظائف و مقاصد دولتک نه دن عبارت اولدینی کندی ساحة تدقیقاتنده بیانمک لازم و دوغری دکلیدر ؟ مالیه جیلک ایله قاعده لری ، ملی تکامل و تعالینک خادم و آللری در . علم مالی ایله اربابی کیمه ، نهیه ونه ایچون خدمت ایتدکلرینی بیلیمک چالیشسه لر و بو بایده آلت استیقا اولدقلری وظائف و اجراءات دولت حقنده کندی نقطه نظر لرینی دخی سویلسه لر ، دها مصیب اولمازی ؟

۳ — علم مالینک مهم اقسامندن اولان واردات بختی ، علم مالیه منحصراً تدقیق ایدمک کافی دکدر . واردات ایله احتیاج دولت ، تأثیر متقابل اجراسنه مستعد و بر لرندن غیر قابل تفریقدر لر . عادی بر متعارفه اوله رق هر زمان قبول اولونورکه ، بر مملکتده مصارف عمومی نك مقداری ، بر درجه فوقه کچه رک ، ملتک قابلیت تحمافی آشاملیدر . چونکه ، علم مالی بوکا مساعده ویرمز .

بناءً علیه ، علم مالینک مساعده ویرمک ایستمدیکی کیت مصارف واریسه ، بو مصارفک تسویه سنه چالیشه جنی احتیاج و وظیفه دولتله طبیعت و اوصافی حقنده معلومات اولیه بولنمق لازمدر . علم مالی اربابی احتیاج و وظائف دولتی بیله مز لر ، بونلرک طبیعتنه طائد معلومات ایله مجهز اوله مز لسه ، دولت مصارفه داثر سالم قواعد علمییه تأسیس ایدلسی ده ممکن اوله مز .

۴ — مصارف عمومی مختلف اقسام و انواعه آیریلقدردر . بو اعتبار ایله صرفیات

عمومیة نك مختلف صنوفی و مختلف اہمیتی اولور. مصارف عمومیہ عادی و فوق العادہ الخ کی صفت لہ اتصاف ایہین انواع احتیاج دولتك درجہ اہمیتہ كورہ ، شو و یا بوجشید و اردات ایہ قیادلسی قابل ، فائدہ لی و یا خود ضروریدر ، دنیلیر. بوسیدنطولای، سنوی بودجہ لر خفی ، علنی آچقلمر ، استقراضلر ایہ و مجبوری تصرف و محرومیتلر و یا سار صورتلرہ قیادیلیر و اقتصاد مالی بعضاً زورلہ توازن ایتدیریلرہ رك ، اداره و تأمین ایدیلیر . بوحالہ ، مصارف عمومیہ دولت اقتصاد مالی دولتك جزئی اولوق اوزرہ ، بدایہ نظر مطالعہ یہ آلملی و بونلرہ عائد بعض اساسات علمیہ حاضر لاملیدر کہ ، اقتصاد مالی سلامت و امنیتلہ قابل سوق اولسون .

— ۲ —

بودجه ایلہ صرفیاتك مناسبی

ماضیدہ ارباب علمجہ ، بودجه مباحثی آرسنہ مصارف عمومیہ بحثی ادخال ایدیلیر و بعضاً محاسبہ عمومیہ نظریاتی ایجنہ بر آرز صرفیات مسئلہ لر ی دہ علاوه اولونور و بونلرہ کتفا ایدیلیردی . واقعاً ، بوکون الآن بودجه قواعدی آرسندہ صرفیات عمومیہ یہ شدت تعلقی اولان بعض نظری اساسلر موجوددر . حق ، محاسبہ عمومیہ نظریاتك اکثر اقسامی ، صرفیات عمومیہ یہ دائر قواعد متینہ و تفتیشیہ تأسیسنہ راجعدر . فقط ، مسئلہ شو صورتلہ تدقیق ایدیلیرسہ ، مصارف نظریاتیلہ بودجه و محاسبہ نظریاتی آرسندہ فرق آکلاشیلیر ؛ شوبلہ کہ : بودجه قواعدی ، واردات و مصارفك مناسبات متقابلہ سندہ جایکیر اولوق ایجاب ایدن قواعدی حاصل اولہ میور ایسہ ، اسبابی تحری و وسائطی سادہ جہ ارانہ ایلیہ جکدر . تعبیر آخر ایلہ ، بودجه نظریاتی واردات و مصارفك مناسبات متقابلہ سندہ جایکیر اولوق ایجاب ایدن قواعدی «هرکی» اولہ رق کوستیریر . بعض ارباب علمك دیدیکی کبی ، اقتصاد مالینك ایکی عنصرندہ شرط سلامت و موازنہ انجق بودجه اساسلرینہ رعایتلہ تعین ایلر . بودجه نظریاتی ، هیچ بر زمان نہ انواع وارداتی تصنیف و ایضاح ، نہ املاک ، ویرکو ، و استقراض منبعلرینك اوصافی تعین ونده اقتصاد ایتدکلری نظریات و اساساتی ارانہ ایلز ؛ ویرکی ، املاک و استقراض نظریاتی بودجه یہ کیرہ مز . مصارف دہ عینی ماهیتہ مالیکدر . بودجه نظریاتی صرفیات دولتی دہ اصلاً تنویر ، تقسیم و هر قسمك اوصافی تعین و بونلری قواعدہ ربط ایدہ مز . بلکہ ، مصارف عمومیہ نظریاتك وجودہ کتیردیکی قواعدی آیلر . اولنرہ استناداً ، اقتصاد مالینك ایکی عنصری آرسندہ شرط موازنہ و سلامتك تابع اولدینی قواعدی

— بوعصر لرك اصل لربنه مداخله ايميه رك — تأسيس ايلر . نتيجه اوله رق ديه بيليرز : بودجه ايله محاسبه عموميه نظرياتي واردات عموميه دولت نظرياتك ماوراسنده و مصارف عموميه قواعدينك — شكلا و ماده — فوقنده بشقه ماهيق حائز نظرياتدن عبارتدر .

— ۴ —

مصارف عموميه تلفاتك نفري

مصارف عموميه نك وارداتدن اول تدقيق و نظرياتيه ربط ايدلسي يك طبيعيدير . لكن ، صرف تدقيق و تدريس ايچون دكل ، بذاته مصرف مفهومي ، ايراد مفهونه تقدم ايدر . بونقطه يي اونوتما لي يز . واقعا ، بوندن مصارف اولاً نظر اعتباره آئير ، واردات هيچ نظر اعتباره آلتاز ، معناسي چيقارلامليدير . امور ماليه نك حسن تدويرنده مصارفي وارداته اويديرمق ضروريدير . نته كيم ، بودجه نظرياتك بتون غايه سي بوندن عبارتدر . نورمال حيات ياشايان مالترك هيچ برنده بوجهنك نظردن غائب ايديلديكي كوريله من . ياپيله حق مصرفلر دائمه دولتك واردات محتمله سنه كوره تعيين اولونور . شوقدر كه ، كرك بودجه لرك ترتيب و تصديقندم و كرك اقتصاد مالينك تحليل و تدقيقنده ، اولاً مصرف نظر دفته آلتق و اوكا حائد مسائل اول باول حل ايدلك دها طوعريدير . صرف نظري اوله رق دوشونديكمز ايچون ، بر ديه بيليرز : مصرف اساسدر ، واردات اوكا فرع و آلتدر . بناء عليه ، تدقيق نقطه نظردن ده ، مصارف عموميه قواعدينك وركي نظرياتندن اول كليسي موافق اولمق اوزره قبول ايديلير . برده مصارف عموميه يه تخصيص ايديله جك اموال دولت ، اكثر احوالده افرادك جينندن وركي طرزنده ياجبرا ويا جبره ياقين براختيار ايله چيقار ؛ مكلفيندن آلتان نقود تكليفه نك نه درجه ده اولمق لازم كله جيكي ، نه كي يرلره صرفيات اجرا ايديله جيكي و مقداري نه درجه ده خمن بولنديني بدياة تعيين اولنمليدر كه ، اوكا كوره افرادك قابليت ليله متناسباً — وضع تكليف اوله بيلسين ويا خود بعض صنايع طرف دولتدن اجرا ايديلسين وبله كه ، احتياج مبرم وارسه ، استقراض قبولرينه ويا ديكر فوق العاده واسطه لره مراجعت اولونسون . حاصل ، دولتك حياتيله افرادك حياتي آره سنده موجود اولان فرق دولتك اقتصاد مالي سنده مصارفك ده اول نظر اعتباره آلتقني استلزام ايلمكده در .

مصارف عموميه شكلي : مصارف عموميه برچوق شكلامده نظر دفته آلتق بيلير :

۱ — مصارف عموميه جهت مادي سي اعتباريله مختلف صفتلر آلتق و هدفه كوره ،

بروجه آتی اتصاف ایلمر : [مصارف عسکریه] ، مدافعه علیه مصرفلری [انضباط مصرفلری] ، [مصارف اداریه و داخلیه] تربیه ملیه مصرفلری [معارف و صنایع نفیسه] ، مصارف عدلیه ، سیاسیّه ، شهرداریه ، نافعہ الخ ، الخ . اساس مادیاتی اعتباریله ، مصارفک بویولده انقسام ایلمسی اداری و سیاسی برمشئدر . بوندن طولاییدرکه ، حقوق اداریه و سیاسیه ملیه نقطه نظرندن وظائف دولت تعیین ، دوائر تعداد ، توصیف ووظیفه لری ایضاح اولونور و مملکتک احتیاج اداری و سیاسیه کوره ، اشبو مصارفک مولدات و اساساتی تعیین ایدیلیر . بو اعتبار ایله ، مصارف عمومیه مسئله لری ماهیت اداریه و سیاسیه یی حائز و عام مالی ساحه تدقیقندن فی الاصل خارج در .

مملکت مزده نه نوع مصارف مادیه بایلمق لازم اولدیغنی اولاییلیر . جک عام مالی دکل ، بلکه علوم اداریه و سیاسیه تدقیقاتی اولمق اقتضا ایدر . آنجق ، بومصارفک نه مقدار ونه صورتده اجرا ایدمسی اقتضا ایتدیکنه عائد مطالعات عام مالینک حصه - نه دوشمک و مسئله بورایه انتقال ایدنجه ، ایشه باشندن وضع ید ایدیلک لازمدر .

۲ - کذلک زمان تخصیص و اجرا اعتباریله مصارف عمومیه اتصاف ایدرک ، شو یولده اقسامه آیریله بیلیر : ۱ - اجراسنه ، بردفعه یه منحصر اولمق اوزره ، مقیداً مأذونیت و یربان و یا خود آره صرف ظهور ایدن مصارف ؛ ۲ - دوری زمانلرده اجراسنه مساعدده و مأذونیت و یربان انواع مصارف . بو اعتبار ایله مصارف دوریه ، مصارف ثابت یا مقننه ، مصارف عادیه ، متحوله ، فوق العاده و سائر نامرلیله بر طاقم مصرف قسملری وجوده کلمکده در . تخصیص زمانی و تقید اجرائی اعتباریله وجوده کلن بو تقسیمات و بو تقسیماته کوره نظر اعتباره آلمسی لازم کلن اساسات ، صرفیات عمومیه مسائله مهم بر یر طوتار ایشه ده ، مسئله نک بوجهتی بزم بحث مزه راجع دکل در . بونلر ، بودجه مسائلی ایله ارتباط حاصل ایدر . مسئله ده کی تحولات تقدیریه اشبو موضوعاته برنوع ماهیت سیاسیه و تشریعیه عطفنه سبب اولور .

— ۵ —

مصارف عمومیه نک طرز تلفیقی و عناصر اساسیه یی

مصرف دولت : عامیانه تلقییه کوره ، فیض و برکتی بول و نامتناهی اولان دولت خزینه بندن ، فائده سی هرکسه دو قونمق اوزره چیقان و هرکس طرفندن آرز چوق استفاده

تأمین ایدیلان پاره دن عبارتدر . بو تلقی تورک مالکینده خزینہ دکنزیک بتون معناسیلہ
 نامحدود اولدیقی قناعت واساسنه قدر وارہ بیلیر . بوعتبار ایله دولت خزینہ سندن هر کسک
 یالکیز کندی حصہ سی آلمه دکل ، نه قدر آله بیلیرسه یعنی نہیه کوچی یتیشیر ایسه ، اوقدرینی
 آلمه حق واردر و بونی الدہ ایتمهک چالیشمی - بومعاسر عوام قناعتنه کوره ، لازمدر .
 مصرف دولت : صنوف منوره مک ، بالخاصہ دولت خزینہ سندن معاش آلمقده اولان
 کیمسه لرک نقطه نظرینه کوره ، دولت ایچون : کوریلان ایش ، ویریلان مال قیمتندہ اولیق
 اوزره ، خزینہ دولتن چیقہ حق بولنان تأدیات نقدیه دن عبارتدرکه ، مهاسه ویاخود عادیاً
 تعمیر ایدیلکی وجهله ، مصرف صورتندہ تظاهر ایدر . بو تلقی برآز تحلیل ایدیلہ جک
 اولورسه ، درعقب کوریلیرکه ، خزینہ دن صرفیات عمومیہ حصوله کله بیلیمسی ایچون ، دوانه
 عینی قیمت واهمیتده بر خدمت ایفا ایدلمسی ویا بر صورتله دوانه فائده مادیه تأمین ویا بعض
 اشیا اعطا اولنمسی ضروریدر . طبیعی نه عوامک تلقیسی ، نه منورانک قناعتی اوله رق
 کوستر دیکمز بو تلقی بزم مقصد مزنی درجه کافیه ده افاده ایدہ جک بر ماهیتده دکلدر .
 مصرف دولتی ، نه دوعربدن دوعری به خزینہ بی نامحدود بر دکره مالک ، جو مرد
 بر شخص کی تصور ایدہ رک ، اونک خزینہ سندن آقوب طاشان تأدیات صورتندہ قبول
 ایدہ بیلیرز . ونه ده حساب و کتابی چوق ایی بیلہ رک معاش ویا مصرف تأدیاتی بر حقه مستنداً
 دکل ، عادی آلیش ویریش ایشلرنده نظر دقت اوکنه آلمان تعادل قیم ترازیسنه کوره ،
 اجرا ایدن بر فرد مقصد تصور ایدہ رک ، درجه کافیه ده تمامیتله اکلانه مایز . چونکه ،
 دولت بر خدمت آلان واجرته اوده بن ، مال آلان وبدانی ویرن بر شخصه نظراً ،
 اولدجه مطلق و یوکسک دوشونجه لر ایله متحرک و اوکا کوره مشکل بر مقایزه در . اونک
 اداره اقتصادیه سندن چیقمان و صرفیات صورتندہ تظاهر ایدن اموالی حسن احاطه
 ایدہ بیلیمک ایچون بعض اوصاف اساسیه سی آراشدیر مق وعلی العموم صرف ، خرج ،
 مصرف دنیان شیلر حقندہ بدایه براز دوشونمک مجبوریتندہ یز .

مصرف دولتک اوصاف اساسیه سی .

صرفیات صورتندہ تظاهر ایدن دولتک معاملاتی غیر شخصی بر تدقیق کوزی ایله
 تعقیب ایدیلہ جک اولورسه ، زمان حاضر دولترینک صرفیاتندہ مشترک اوله رق شو عمومی
 اوصافی کورمک قابلدر :

۱ — برقرار نموده بزرگ خرج و دفعی. بویژه کوشش کرده در که، مصرف دولت صرفت نقدیه بی حائز و یا حائز اولمغه متایلدر.

۲ — صرفیات دولتک غیر شخصیه کی. کوزا و کنده بولنان بر کیمسه نك مجرد معده سنی دولدیر مق و یا صیرتی کیدیر مک و یا کنديسنه بارینه جق بریر تدارك و یا بر احتیاج نذوقی استیفا ایلک کبی فردی صرفیاته هدف اقتصادی اولان برجهته صرفیات دولت معطوف دکدر. دولت خزینهنسك شو و یا بو شخصلر ایچون چالیشدینی کورولمه مکده در. بوندنطولا ییدر که، دنیه بیلیر: متمدن دولتلرده، مصرف دولت احتیاج عمومی مشترک استیفا نه خادمدور.

۳ — قانونیت. مصرف دولتک اوچنجه صفت مهمه سنی وجوده کتیرن کیفیت، ظهور و وقوعنك قانونی اولوشیدر. هر قطره نقد، دولت خزینهنسندن چیقارایکن، آراشدیر یاسه، کوریلیر که، وقوعی، ظهوری ایچون اذن قانونی ویریلش، حتمده قانون یابیلمشدر. اولنك ایچون، صرف، دولت حسابنه وکیللر طرفدن اجرا اولنور. اداره اقتصادی عمومی نام و حسابنه حرکت ایدن وکیللر و بونلره وکالت ایدن مأمورین دولت صرفیاتک بادیسی واقعاتدا مسؤوللریدر.

۴ — نفع فعلی. وقوعه کلن صرفیاتک هر کسجه استفاده بی موجب اولدینی، اوله جنی، اولمسی اقتضا ایتدیکی قناعی حاصل اولور. بوايضاحاته نظراً، مصرف دولت: ۱ — نقدی، ۲ — غیر شخصی و یا احتیاج مشترک معطوف و یا منفعت عمومی به خادم ۳ — اهلندن صادر و قانونی ۴ — عمومی بالفعل نفی موجب اولدیغنه هر کسده قناعت تولیدینه مستعددر. مهم اوصافی اساس اتخاذایده رک مصرف دولتی بر چرچیه آلتنه الموق موافق کوریلیر ایسه، بو حالده بز دیرز:

مصرف دولت: بر مملکتده عمومک و یا عمومه قریب برا کثرتک حس ایلدیکی مشترک احتیاج و یا تعقیب ایلدیکی مقصدک استیفا سی ایچون، امر و اراده صلاحیتی حائز اولان ملت وکیللرینك تنسیبی ایله وجوده کان مآذونیت قانونیه دائره سنده تعهد و رسم و شکلنه موافق اولموق اوزره، اجرا ایدیلن معاملاتدن متولد تأدیات نقدیه در که، خزیننه مالی و دولته و بالنتیجه ماته بار اولور و دولت نامنه حرکت ایلدیکی ایچون، خزیننه عمومی به تأدیسی اقتضا ایلر.

۱ - بر مقدار نقدىك مصروفىتى

بعض مؤلفينه نظراً ، مصارف عموميه ايجون بر مقدار نقدىك مصروفىتى بر قىداساسى دكلدر . يعنى ، ماضيدە طبيعت ومصلحت ايجانجه ، مصرف دولت نقداً واقع اولماز ايدى . زمان حاضرده دخى نقداً واقع اولمى ضروريدر ، دنيله من . فقط ، زمانك آلمقده اولديغى شكل تكامله كوره ، علم ماليتك مصرف دولت اوله رق مطالعه وتتبع ايدە جكى تأدييات دولت ايجون ، نقدى صفتى قبول ايتمكە لزوم موجوددر . مادة نظر دقتى جالب اولان اك مهم خصيصه صرف ، بوصفت عد ايدىلەكده در . افراد ايجون صرف ، نقدك اشيايه تبدیلی دكل ، اشيا حالته تبدل ايدن وبعض احواله كوره ، نقد شكلكنده دخى كورونن قيمت اقتصاديهك بر احتياج شخصيه تطبيق ومال عيىنك قسماً ويا تماماً استهلاك وامحاسيددر . حالوكە ، مسئله دولته انتقال ايدنجه ، صرف واستهلاك نوعماً كسب محدوديت ايدەرك ، خزينة دولتدن معاش صورتنده ويا بر مال مشترابه بدل تأديه سى شكلكنده تأديه نقديه به انحصار ايتدیرلمى علماً موافق عد اولونمقده در . ياخود ، دولتک عیناً دخى اجرا ايتدىكى صرفيات على الاكثر نقداً كوستريله جكى ويا كوسترلمى طلب اوله بيله جكى جهتله ، مصرف دولت زمان حاضرده همان همان ساده جه نقدى ماهيتى حائز اولمى لازم عد اولونه بيلير . بعض مؤلفلر بوراده افراطه كیدهرك ، تكاليف عموميه نظرياتندن مصارف عموميه نظرياتك بالخاصه بو نقطه ده آيريلديغى ادعا ايدرو علماً ويركيلرده هنوز Prestations de service en nature يعنى خدمات عيىنهك موجود اولديغى قبول ايتدكلرى حالده ، بو جهتده مصرف عيىنك مصارف عموميه ميانه داخل اوله جق برشكلى نظرياتجه قطعياً قبول ايلزلر . حالوكە ، بو بر آرزو بى لزوم در . متمدن دولتلرده بوكون تكاليف صرف نقدى در . آنجق قسم عيىنه ده تكاليف ايجون تشميل كيفيت ايدىك ضرورتى بعضاً كورونمكده در . بو حاله كوره ، صرفياتك همه حال نقدى اولمى طلب ايتمك ، ظهور ايدە جك ضرورتلره بناء ، فضله صاييلمق ايجاب ايدر . وارداندىن زياده مصارفك ايجنده قسم عيىن موجوديتى قبول ايتمك جهته متمایل اولانلر ماملك عمومىنك يعنى دولت اورمانلريله اراضى وحاصلاتك ، فابريكه لرو محصولاتيله مفروشات وسائرەك زمان حاضرده بالكزاشترا واستحصالى امرنده مصروف اولان مبلغى دكل ، بروياخود بر جوق سنه لر امتدادنجه استعمال وانتفاعى يعنى فائده لرينك اقتصاداً حساب وتزويل وعلاوه ويا امحا ايديله جك اقسامى دخى بر مصرف دولت اوله رق كوسترمك آرزو ايدرلر

وبناء علیه دولت اموالی یا لکن خزینہ دہ مدخر اموال تقدیہ دہ دکل، بر صورتہ استحصال ایدلش و یا نقد ایلہ بالمبادلہ الدہ ایدلش اولان کافہ اموال عینہ ایلہ فائدہ و فائض لرینہ و تراید قیمت لرینہ اولدیفی کی، تناقص قیمت لرینہ دخی تشمیلنی قبول ایتدکارندن، مصرف دولتک تعریفندہ «نقصد صفت» علی الا کثر قیدیلہ تقیید اولونورسہ، دها مناسب اولور، فکرندہ درلر.

ینہ زمان حاضرده احتیاجات عمومیہ دن معدود اولوب استیفا ایدیان اولیلہ قسملر واردرکه، اولر ایچون نہ دولت، نواحی ونده حتی اشخاص عادیه نك ماملک تقدیسندن برشی صرف اولونمادیفی حالده، بوعومی احتیاجلر تسویه اولنمشدر. تسویه اولنان هراحتیاج ایچون، بر قیمت صرفی لازمدر و بو حالده، بوراده صرفیات واردر. و بو صرفیات ده ایستنسہ، مصرف دولت صابیلر. بو حالہ کوره، کنیش معناستندہ مصرف دولت بھہ حال بر مقدار تقدینک خزینہ دن خرج و دفعی مستلزم اولماز. دولت بنالری، حارالری، اورمان و فابریقہ لرندن واقع اولان انتفاعات متوالیہ ایلہ وظائف دولتدن بهضیلرینک افرادجہ، ہیئت لرجہ مجانا ایفاسی الخ دوشونیلہ جک اولورسہ، مسئلہ توضیح ایدر.

بو صوک نقطہ یه علاوہ ایتک لازمدر: برچوق احتیاجات عمومیہ واردرکه، اولرک استیفا ایچون دولتجہ دکل، اشخاص عادیه طرفندن بر طاقم خدمات عینہ و تقدیه واقع اولور. مثلاً مدافعہ ملیہ ایچون چوق دفعہ افراد یا کیز بدتی، جانی دولته و بر مکلہ کتفا ایتمز. جان و شخص آبادانی بر مصرف صایمہ لم. فقط، اشخاص عادیه بالذات سلاخانیر، حاضر لانه رق کنیدیسی مصرف ایدر و دیگر بر طاقم احتیاجات عمومیہ یی (کریک مدافعہ ملیہ یه تعلق ایتسین، کریک تربیہ ملیہ یه تعلق ایتسین) تسویه ایدر. بعض افراد فخری مأموریت قبول ایدرک، حکم و ژوری، هیئت لرینہ داخل اوله رق، ایفای وظیفہ ایتکده و احتیاج عمومی یی استیفا ایلکده در. دنیلہ بیلیرکه، بونلریلہ دولت ایچون مصرف قایلیری و اساسیدر. فقط مادامکہ، زمان حاضرده هنوز دها بو باده تشکیلات منتظمہ وجودہ کتیریلہ مہمش اولدیفندن، دولت بونلری بالذات ایفا و مصارفی تسویه ایدہ مہ مکده در. بو بختلر مصارف عمومیہ مسئلہ لرینہ، سحیہ ملیہ و شرائط اجتماعیہ طولانیسیلہ نظر دقتہ آلمغہ لایق، بر نوع لاحقہ وجودہ کتیرمک استعدادندہ در. بو جهت لر علماً تمامیلہ منسی بر اقلعق بالطبع قابل اوله ماز.

بو تشریحاتدن شونیتجہ چیقاریلہ بیلیر: ۱ - مصارف دولت صرف پاره و پارہ جی کوزی ایلہ کورولونجہ، صرفیات عمومیہ نك هیئت مجموعہ سی، استیفا ایدلش بولنان احتیاجات

عمومىيەتكە ھېت عمومىيەسى دىكى ، بىر قىسمى كۆستۈرۈر . ۲ - مەصارىف عمومىيەتكە ھېتتە
مجموعەسى ، ئانچىق بىر مەقدار نەقدى صرفى واسطەسىلەستىفا ايدىلان احتىياجىنىڭ ، - تەكامل
حاضرە نظراً - كە مەملىرىنى افادە ايدىن بىر مەقياس ودىلىدۇر .

تەخلىل نامەنى :

آنچىق بىر مەقدار نەقدى خەزىنەدن چىقارلىق اوزۇرە احتىياجىات مەشترەكە و عمومىيەتكە
استىفا ايدىلدىكى كۆرۈلدىكەنە نظراً ، زمان حاضر ارباب علمى كرك و واردات و كرك
مەصارىف عمومىيەدە صفت نەقدىيەتكە تەمەمە غلبە ايتىش اولدىقنە وزمان كچىككە ، دەمە زىيادە
غلبە ايدەككەنە قەتت پرورده ايتىمكەدە درلر . وقوعاتك بويۇلدە جىربانى سېنى تەخلىل ايدىن
كىمەلرە كۆرە ، بو طرزە مەرجىت موجوددۇر . دولت : دەھاقولاي ، دەھاسەرىع ، دەھامكەل
اولۇرە مەمەت عومرىيى سۈرە راجرا ايتىك بولنى يارە ايلە بولمەدەدۇر . حەقىقە ، بىر مەقدار
نەقدى مەصرف اولمەرق مەبادلات عىنەدە اولدىنى كچى ، نەقد اورتە يردن قالدىرلىق آرزو
ايدىلە و طرف دولتىن احتىياج عىنى ايلە استىفاى احتىياجە چالشىلە ، خەمەت عمومىيە
غىر مەكەل ، ناقص ، آغىراجرا ايدىمكە قالمازە بلىكە ، بو خالدىن مەلىكتەك حەيات اقتصادىيەسى دە
دوچار تەضىيق اولۇر . دولتە آلىش و ىرىش ايدەككە ، دولتە مامور اولەجق اولان كىمەلر
قارشىلرندە بىر چوق مانەلر كۆرۈرلر . اقتصاد عىنىنىڭ بوموانى اشخا صك - عادىاً دىلدىكى
و جەھلە ، سەرسىتى فەالىت اقتصادىيەسى كىر ايلر . ماضىدە نەقدى ايراد ، نەقدى مەصرف شاذ
ويا نادر حەكمەندە ايكەن ، بىدەرىپى ايراد مىلى و مەصرف عمومىنىڭ نەقدى قاعدە عمومىيەدەكەسە
بىلە ، مەرجى بىر طرز و بالخاصە سەرىع بىر واسطە تاقى ايدىمكە يوز طوتىش و تەكامل بو كۈنكى
دەرىجە واصل اولمىدۇر . مەمەفە ، اولجەدە دىنلەش اولدىنى و جەھلە ، دول مەتمەندە اقتصاد
عىنىنىڭ قالمەش و خەمەت عىنىەتكە مەصارىف دولتىن تەمەمە سەنەش بولۇندىقنە زاھب اولماق
اقتضا ايدۇر . يال كىزە ، مدافعة و طنىە خەمەت عىنىەسى دوشۇنسەك و بونك عىنا و بىدەنە موجودىتى
تەكاملە مەغىر كۆرەككە ، بو خەمەت و مەصرف دە نەقدە تەحوىل ايتىك آرزو ايتسەك ، تەغىر آخىر ايلە
اردولردەكى خەمەت عىسكەرىيى پارە ايلە ساتىن آلىق بولنى طوتسەق ، بورادە بىچىلەككە اولان
فىئەتكە چوقلى ، مەشكەلاتى ، حسابدە تولدايدەك مەشوشىق و سائەرىيى بىر طرف ايدەلمە ، بوندىن
مالىيە جە فائەدە حەسولە كلوب كلىچكى واجتەمەى تەكاملە بوە شكلى تەكامل ، كە ھەمان خەمەت
ايدوب ايتىمەككى آرىچە جەى سۇال اولۇر . بو خالە كۆرە ، نەقدە اصولە مەفرط طرفدار اولان

کیمسه لرك طوتدینی یولدن کیدیلیرده ، احتیاجات عمومیہ ایچنده تسکین ایدیلن اقسامی ، بوبابده واقع اولان مصارف نقدیہ عمومیہ مقداريله اولجولك ایسته نیلیرسه ، بحق الدائنش اولور . چونکه ، ایضا ایدیلش بر چوق مهم خدمات عینیه حساب خارجنده قلمش ویا قلاچق دیمکدر . بونکله برابر ، مادامکه تمایل تارخیخیک جهت نقدیهیه متوجه اولدیغی قبول ایدیورز ، تقریبی حساب ايله نقدی مصارف عمومیہ حاضرہ نك احتیاجات مشترکہ حاضرہ مزدن تسکین ایدیلن اقسامنه تقابل ایتک ایسته دیکفی وبوکا یا قلاشدیغی قبول ایتک مجبوریتندہ یز ؛ یالکیز ، شوقدر دییه جکیز :

بوکون بوتقابل ، تعادل درجه سنه وارماشدر . بلکه برکون کله جکدرکه ، قیمت اقتصادی واجتماعی اعتباريله : $\text{احتیاجات عمومیہ} = \text{مصارف عمومیہ نقدیہ}$ ، اوله جقدره

۲ — وکیل رماور لربنک واسطی

مصرف دولتك ایکنجی صفت مهمه سی امر و اراده صلاحیتی حائز بردولت مأموری یعنی ناظر ، وکیل طرفندن اشبو مصارفک اجرایی تعهدومعاملاتی سوق ایدلمکدن عبارتدر . تعبیر آخر ايله ، صرفیات دولت اهلی طرفندن اجرا اولونمق اقتضا ایدر . بوصفت ، اهلندن صدور تعبیرینک دخی دلاقی اوزره ، مصرفک مقبولیتی ایچون آرانان بروصفدر . بناء علیه ، بو عنصر ، محاسبه و تقیش قواعدینی تطبیق ایتک نقطه نظرندن ، فوق العاده حائز اهمیت صاییلیر . هانکی مصرف مصرف دولتدر ؟ سؤاله قارشی دائما دنیلیر : دولت نامنه ، یا خود بزجه دائما قولالانیلان تعبیر ايله ، اداره اقتصادی عمومیہ حسابنه حرکت ایتک صلاحیتدار و مأذون اولان دولت مأموری طرفندن یاییلان صرفیات ، مصرف دولت اولور . چونکه ، بوبابده کی تصرفات تام و صحیح بر وکالنه مستند و اجراءات بو حقوقه مالک کیمسه لر طرفندن واقعدر .

هر کسه راجع احتیاج اولدینی ملت مجلسینجه قبول ایدیلن و مصرف دولت وجوده کتیرمی ممکن اولان نه قدر چوق خدمات و معاملات واردر ؟ فقط ، مأذونیتی حائز کیمسه لر طرفندن بو بابده تعهدات اجرا و معاملات سوق ایدلمکجه ، بو جهتله ماده بر صورتله بعض اشخاص طرفندن ویا بعض هیئتله مصرف ایدلسه ، بونلرک تأدییه سی خزینة دولندن واقع اولماز و بوکی مصارف ، دولت و ملت به بار وجوده کتیره من . زمان حاضرده مملکت مزجه هر کسک مشترک اوله رق حس ایلدیکی بر چوق احتیاج موجوددر . بویله اولدینی حالده ، بونلرک

بعضىلىرى وكلاى عائدەسى طرفىدىن اذن قانونىيە مستنداً ، تعهد واجرا ايدىلمىدىكى جەھەتلە ، مصرف دولت ميانە كىرە مزلر ، بناءً عليه ، بعض افراد مملكتك وياخود وكالت وصلاحيتى غير حائز مأمورينك ، لك كوچوك مأمور دولتىن ، رئيس دوانە وارنجەيە قدر ، بغير اذن قانونى وادارى مأمور استخدام ، مؤسسە كشاد ، مكافات اعطاء ، سپارش اجرا ومصارف مادىة سائرە ايفاسى حالندە ، فى الاصل ، اذن قانونى موجودىتى حالە نظراً ، ناظر طائدى طرفىدىن ماذونيت لاحق اولدۇجە ، بو مصرفلر دولتجە واجب التادىيە اولماز . اذن قانونى اصلاً يوق ايسە ، ناظر عائدنىك اذن لاحقى دە اشبو مصرفى تشرىع ايدە من .

دولت اداره اقتصادىيەسى حسابنە وكلا ويا وكالتلىرىنى حائز مأمورين دولت طرفىدىن يايىلان مصارف ، نصل مصرف دولت ماهيتىنى حائز ايسە ، حائز امتياز اولان ، تعبير آخر ايله برنوع ماذونيت قانونىيە بناءً ، استقلال شخصى ايله اداره ايدىلمىكدە بولان اداره ودائرەلر ، بانقە ، قارىقلر ايله شركتلىر طرفىدىن « شرائط لازمة سائرەنى حائز اولمىق اوزرە » يايىلان استهلاكات ، صرفيات ، مصارف عمومىيە ميانە بالتدريجە داخل اولمىق لازمدر . مثلاً ، تورك مملكتك ديون عمومىيە اداره سىلە قنارلر اداره سى وبا امتياز تشكىل ايلين ودولت ايله مناسبت مالىيەسى بولان وبناءً عليه بعض جەھتلىر اعتبارىلە مصرفى آزالقسە دولتە قائدە ، زيادە لشد يرسە ضرر ويرەجك اولان « اعتبار وتجارت مؤسسائى » بر جەھتە دوائر مستقلە ميانە داخلدر . حاصل ، احتياج عمومى ومشتركة معطوف اولمىق ودولت حسابنە حركت ايدىلك اوزرە ، اجرا ايدىيان صرفيات ، مصارف عمومىيە دن معدود اولمىق ايچون ، روحى اعتبارىلە بعض اوصافى حائز اولدقدن ماعداء رسم وشكلنە وايجابات قانونىيە وتفرعاتنە موافق بولمىق ضروريدر .

نتيجە : بر زمان ودورەيە راجع اولمىق اوزرە ، كيف مانفق بر مملكتك « مصارف عمومىيە ملىيەسى » مقدارىنى آكلامىق ايچون ، يالگىز دولتك بالجمه مصارف حقيقىە ونقدىيە سنى بر آرەيە كتيروب طويلا مىق كافى دكلدر . مستقل ، متشخص دوائر صرفىيە ايله دولتە جەھت تعلق بولان مؤسسائىك دخى صرفياتى بورايە علاوہ ايلك علماً لازمدر . بناءً عليه ، زمانىر دولتلىرىنىك بودجەلرى درجە كافىدە مصارف عمومىيەنى احتوا ايلز وبلىكە بر جزئى حائز بولونور . علم ايلر يەلە مش اولان مملكتلردە بيلە ، هنوز نواحى ، ولايات ودولت مصرفلىرى بر آرەيە كتيبلەرك ، كوزلجە جمع ايدىلە مەككە ودولت وملتە بار اولان مصارف عمومىيە نك مقدار عمومىيەسى - احصاء مقصدى ايله اولسون - تماماً چىقار يەلە مامقەدە در . محاسبانەدىكى وضوح سزقلر ، معاملاتدەكى شكوك وظنون ، بودجەلردەكى نقصانلر ، جداول احصائىيەدەكى

جهتیت ، مصارف عمومیہ مسائلک هنوز آیدینلاتیلہ مامسنہ سبب اولمقدہ وایشک اینچندن وضوح ایله چیمق قابل اولامامقدہ در . بزده دکل ، بزہ نظراً دها یوکسک تنسیقات اداریه مالک اولان دولترده بیله ، بردن زیاده بودجه بولونمقدہ ، عمومی بودجه لردن صکرہ تخصیصات منضمہ و فوق العادہ قانونلری ، بعض وارداتک تخصیص و تفریق قانونلری ، یوزلرجه اسم و شکل و جسمہ بوروندرک ، کورونمکده و مصارفک بردورہ زمانیه راجع اوله رق طولانی عدم الامکان اولمقدہ در . بورادہ ، علمک وظیفہ سی وضوح حیزلک حدندن فضلہ چیقیدنی سویلہ رک ، بو باده مسائلک برآز تنویرینه - بسیطاک وجودہ کتیریلک سایہ بندہ - چالیشیلمسنی توصیه و بو مقصدہ بزى ایصال ایدہ جک یول وارسه ، اونی ارانہ دن عبارتدر .

۳ - بر احتیاج عمومیک استیفاسی

« احتیاج مشترکہ معطوفیت و یا مطابقت و یا خود منفعت عمومیہ » قیدی ، ایکی وصف اوله نظراً ، دها اساسی و دها درین ، فقط موجودیتک قونترولی مشکل و قناعت حصولی کوچ بولنان بر کیفیتن عبارتدر . بعض ارباب عام ایکی اولی صفتہ صرف شکلی صفت نامنی ویرلر . واصل آرانیلہ جق اولان ، علماً الزیاده تأمین چالیشلمق لازمکن صفتک « احتیاج عمومی مشترکہ معطوفیت و مطابقت » اولدیفی ادعا ایدرلر . ارباب علمک بوطلمنہ دولتر طرفندن دخی عرض موافقت ایدلش و هر مصرفک متحقق بر احتیاج عمومی و مشترکہ تقابل ایتسی و یا خود بر منفعت عمومیہ بی مادہ تأمین ایتسی - قانوندرده - اساسی بر عنصر حالته کتیرلشد . ترتیبات قانونیه و اداریه ایله بزده حاصل اولان قناعتلرہ نظراً ، پولیسک ، حاکمک معاشی ، بر معلمک اجرت تدریسیہ سی ، هوادہ برای تعلیم و استکشاف اوچوریلان بر طیارہ نک مصرفی ، بر شلک کوننده هوایه آتیلان فشک و سائرہ مصرفلہ بر میدانه دیکیلن آبدہ مصرفی ، سواققلرک اسقاسیلہ یوللرک تعمیری ، کوپری انشاوموزہ تأسیسی الخ - درجہ لزوم و اهمیت تفریقہ حاجت قالمق سزین - منافع عمومیہ بی مستلزمدر ، دنیلہ بیلدیکی ایچون ، مصرف دولت میانہ داخل اولورلر . رسم و شکلنه موافق بر صورتده اجرا و اهلی طرفندن سوق ایدیلن و تأدیات نقدیه بی مستلزم بولنان خدمت عمومیہ طولایسیلہ ، بر مصرف واجب التأدیہ اولمق ایچون ، ارباب علمک نظرندہ بر احتیاج مشترکہ تقابل ایتلی ، یعنی یا هیئت مجموعہ اجتماعیه و یا خود قسم اکثریتہ فوائد مغنویه و مادیه حصوله کتیرمایدرک ، دولنک و ملتک اوزرینه بار اولدیفی و اوله بیله جکی تصدیق ایدیلین .

مناقشه دین عاری کوربان بو مطالعه ماضیده وارد دکل ایدی . اوروپا ایله برابر اسکی عثمانلیق دورنده ، تاجدارک مصارف شخصییه میاننده بولندیرلمسی لازم و قابل بولنان هر نوع سلطنت و احتشام، دبده، دارات مصرفلری، مصارف عمومییه میاننده اجرا وسوق ایدلمکده و دولتک مصارفی آرمسند. تاجداردن آشانی دوعری صرملنان کبار مأمورینک تعدادی قولای قابل اولان بر جوق مصرفلری بو میانه کیرمکده ایدی .

مع ماقیه، دور دور شرقده مصارف عمومییه ایله مصارف شخصییه نك نسبتاً دهاسکی بر زماندن اعتباراً، موقت زمانلر ایچون تقسیم و تفریقنه چالشیلیدی کورولمکده و حضرت عمر کبی بعض ذواتک دولت ایشلریله اوغراشدیغنده بشقه موم و کندی کوملکینی دیکدیکی ویا بوکا مشابه دیگر بر ایش یایدینی زمانده، دیگر بر موم قوللاندینی روایت اولنمقده دره بو کبی یکانه وقایع تمثیلیه پک بویوک بر معنای اجتماعی افاده ایتمز ایسه دهه ، مصرف دولت ایچون بشریتک نه قدر اسکی زمانلردن اعتباراً، بو خصوصده تیز ، دقتی و تحری عاشقی اولدیغنی کوستره بیایر .

عثمانی سلطنتی دورنده دخی ییزانس مالیه جیلکسنه نظر آبریکیمک اولارق ، حاج خزینه یعنی اندرون خزینه سیله « خزینه حاصره و عمومییه » تفریق و آره لرنده کی حدود آز جوق تعیین ایدلمش ایدی . بوکا باقیلیرسه عثمانی دورنده تأدیات نقدیه یی مستلزم بولنان احتیاجاتک عمومی و مشترک صفی حائر اولدیغنی آrame نك بر اساس وجوده کتیرمش اولدیغنی قبول ایدیمک ایجاب ایدر. زمان حاضره کلنجه ، ملی ماهیتی حائر بر احتیاجی تطمین ایتمین هیچ بر خدمت یکی تور کیده مصرف دولت قابوسی آجه ماز . حاصلی، بوکون اوروپا اقوامنک کافه سندمه مصرف دولتک بوصفی پک کوزل آکلاشیلمش و حق بعض مملکتلرک قوانین اساسیه سندمه مصارف عمومییه نك اوچنجی عصرینه عظیم اهمیت ویرلمش اولدیغنی جهته، مصرف دولته متعلق بعض فقرات قانونیه کورولمکده و بر احتیاج عمومی یی استیفایه خادم اولمیان هیچ بر پاره نك دولته مصرف اوله رق اسنادی قابل اوله میه جفی و دولت خزینه سندن منفعت عمومییه یی تأمین و بر احتیاج مشترکی استیفایه خادم خدماتدن بشقه بر شئه حبه واحده ویریله میه جکی بیان اولونمقده در .

امپراطورلنک ۹۳ قانون اساسی سندمه مصارفک بودجهیه مستنداً شکل قانونی دائره سندمه وقوعه کله جکی ساده جه سرد ایدلمکده و مسئله نك ایچنه کیریمه مکده در . واقعا، هر قانونی معامله نك آز جوق بر احتیاج عمومی و مشترکه مطوفیتی تأمین ایدیمک اقتضا ایدر، دنیه بیلیر ایسه دهه،

کیردیگمز دها یکی دورۂ ملیه نك بو نقصانی ا کمال ایدیه جگنه و مصرف دولتی دها ایچندن درین وصفلری ایله قاورایه رق چرچیوه لیله جگنه شه یوقدر .

ارباب علمدن بعضیلری دیورلرکه : مصارف عمومی نك بر احتیاج مشترکه معطوفیتی اساسی، قانونلرجه همه حال تثبیت ایدیه جك بر عنصر و اساسدر. مصرفك بوصفت مالییه سی، عینی زمانده مصارف عمومی نك بر صفت سیاسییه و اداریه سی دخی اولمقده و لزوم تثبیتی بر قات دها آرتقمده در .

آمریقا حکومات متحده سنك قانون اساسیسی ایله بعض اوروپا دولتلر نك قوانین اساسیه سنده بر احتیاج مشترکه معطوف اولمیان مصرف، مصرف دولت اوله من، عباره لری صراحه موجود اولدینی کی، ویرکینك مشروعیتی حاصلاتنك احتیاج عمومی به معطوفیتی اساسندن باشلار، معناسی تضمن ایدیه جك صورتده فقرات دخی کورولمکده در. بو اعتبار ایله مصرفك احتیاج مشترکه معطوفیتی ویرکیلر ایله دخی کسب علاقه ایلین بر اساس مهم مالیدر .

۴ — مصارف عمومی درنه بالفعل استفاده فناعتی

هر مصرف دولت تشکیلات دولتک ویردیکی قناعته کوره، ثروت و یا سرمایه ملیدن بالافراز اك کوزل شکل و صورتده وقوعه ککش بولونان بر خرچ و استهلاک در. بناء علیه؛ خزینة دولتن احتیاج مشترک و عمومی به معطوف اولمق اوزره، جیقان باره لرك هر ذره و حبه سی افرادك هیئت جموعه سی و یا خود اکثریتی و یا خود او حکمده اولان بر کتله سی نظاریاتجه مستفید ایلشدر، عد اولونور. مصرف دولتک بو صفتی انتهای بر نتیجه، اولیه مطلوب برغایه درکه، بوندن انحراف، نظری اوله رق، هیچ بر صورتله تجویز ایدیه من. غایه نك تمام و یا نقصان حصولی آیری بر مسئله قالمقده برابر، هر مصرف ایچون شو حکم ویریه بیلیر ایسه، دردنجی صفتك دخی موجود دیمك اولدینی آکلاشیلیر: «مصرفك وقوعه کلیه رك خدمتک ایفا ایدیلدیکی فرض ایدیلنجیه، هیئت اجتماعیه جه بر جوق محاذیر حصوله کله جکی محقق ایسه، حق قویاً مأمول ایسه، مصرفك لزومی در عقب ظاهر و بالفعل استفاده متحقق اولور. بوضاً، دولت ایچون مصرف صورتده تظاهر ایدن استهلاکاتك، فردی شکلده یا بیلدیغنه و خلقه براقیلدیغنه نظراً، دها اوجوز واقع اولمش بولندینی و دولتجه ایفاسی طولانیسیله، ملی اقتصادك عظیم تصرفاته، سرعته، امنیت، آهنگ و انتظامه مالک اولدینی وارد خاطر اولمق قابلدیر. تعمیر آخر ایله، مصرف دولتده بشقه بر طرز اجرا و تأدییه نك

مانجه مقتصدانه وقابل ، فائده‌ی ممکن اولدینی کورولمی ووظیفه دولت مصرف عدم اختیارندن طولانی، ایضا ایدله مش عداولتی قناعتی هر زمان عندالتدقیق میدانه چیه‌میدر .
بعض ارباب علمه کوره ، مصارف عمومیه‌ی ک دردنچی صفی اوچنچی‌نک تمه و نتیجه‌ی سیدر و آیری برشی دکدر . فقط تبیع ایلری به کورتورولک اوزره ، هر مصرف احتیاج عمومی به معطوفتی آیری و بالفعل فائده تأمین ایدلمی و بوقا قناعت کتیرلمی حیثیتی آیری برصفت تلقی ایدلمک دهاطوغریدر . یالکزه نظری اوله رق مسئله‌ی - شخصی بر صورتده - حل ایتمک بکده قولای و ممکن دکدر . چونکه فائده ماده حصوله کلمش اولدیغه دائر قناعت هر کده نه عینی درجه‌ده و نه عینی صورته واقع اولزه . بنم ایچون بر خدمت دولت ، تشبث ، احتیاج عمومی مسئله‌ی وجوده کتیر بر واونک استیفاسی ایچون مصروف اولان اموال ، عامیه ویا بویوک بر کتله مهمه‌ی ملته ، منفعت ماده تأمین ایتدیکی کبی ، اوقناعتی بنده - مصرف واقعه قارشی - بحق تولید ایده بیلیر . فقط ، دیگر انسانلرده بوقناعت نه تماماً ، نه قسماً حاصل اولیه بیلیر .

بر مملکتده احتیاج عمومی بی حس ایتمک ، درجه‌ی کلامق و خدمات عمومیه‌دن فائده ماده حاصل اولدینی قناعتی پرورده ایتمک اعتباریه ، افراد بک مختلف وضعیته‌دره . حتی ، افرادک آرسنده بعضاً عینی شیئه دائر تماماً تضاد نظریله کوریه بیلیر . صکره ، مملکت بعض نوع تشبث وفعالیتلری احتیاج عمومی موضوعی کبی تلقی ایدر ، دیگر مملکت باشقه بر دوره تکاملده اولدینی ایچون ، اتمیه بیلیر .

کذلک ، هر مملکت زماندن زمانه بو تالیفاسی دکیشدیره بیلیر . ماضیده بک ضروری عدایدیان بر جوق اجراءات دولترجه بر اقلیمقدمه‌در . چونکه ، بونلر محض سبب اسراف عدایدیلیر ویا ماضیده ، لوکس ظن ایدیان شیلره شیمدی ضروری احتیاج موضوعلری نظریله باقیله رق ، تمایل باشلار .

تبیع تاریخی ایله کوریلورکه ، احتیاج عمومی مفهوم حد ذاتنده متبدل وزماناً متحولدر . زماندن زمانه ، مکادن مکانه دکیشن بومفهومه نظراً ، مصارف عمومیه ایچون بوصفه تعلق ایتمک اوزره ، قطعی بر استناد بولمق کوچدر . بونکله برابر ، بوراده تماماً وضوحسزلق موجود اولدینی ظنی‌ده پرورده اتمه‌ی یز . چونکه :

۱ - انسانلری آفات طبیعی قارشی حمایه وصیانت ایتمک ، یعنی طوفان ، سیلاب ، زلزله و هجوم حیوانات وحشیه کبی آفلردن قورتارمق ، اسکان ، یعنی شهرلر تأسیس

وبونلری اجتماعی - سیاسی - اداری و ملی معاشرت و سائط نقلیه و مدنییه سی ایله تجهیز ایتک ایچون، خزینه لرجه صرفیات ایقاسی معتاد اولمش و بونوع خدمات ایچون بیکلرجه سنلردن بری - کچمش اولان دولترلک کافه سنده - صرفیات اجرا ایدلمشدر.

۲ - انسانلری، کندیلرندن کندی علملرینه کان قنالقردن، قاریشقلقردن، یعنی محاربه، اغتشاش، عصیان، اختلال، سرقت، غصب، اتلاف... الخ کی بلیه وجرملردن صیانت ایتک ایچون، یاییلان صرفیات، کذلک ریوزنده تشکل ایتمش اولان دولترلک کافه سنده مصارف عمومییه میاننه ادخال ایدلمشدر. و بوراده احتیاج عمومییه مطابقت صفی کورولد کدنص-کوره، خزینه دن چیقان پارهلر، بوجهته توجیه ایدیلنجه، اشبونوع صرفیاندن استفاده مادیه حاصل اولدینی قناعی دخی پرورده ایدلمش اوله جقدرکه، اشبو صرفیات سنلرک توالی و تعاقبنجه یکیدن تکرار اولونمش و بودجه لره ادخال ایدلمکده بولونمشدر.

۳ - صنایع مختلفه اصحابک حیات انفرادیه سی فوقنده کافه سنه شامل و کافه سنه مفید برماهیقی حائز اولمق اوزره، یول، قال، کویری تأسیس و انشاسیله موز، مکتب کشادی الخ کی ملتی عینی عائله اقوام ایچنده دها یوکسک اولان امثال واقرانیه یا قلاشدره جق و بشقه لری طرفدن از یلکه لایق عد ایدلمیه جک بر حاله کتیرمهک و یا خود علمک حسد و استرقاب، اشغال حسلرینی منع ایتمهک خدمت ایلیه جک بر درجه یه ایصال ایلک، کذلک هیأت اجتماعیهک درجه قابلیتنه کوره - فضله و یا آرز صرفیاتی موجب اوله جق صورته - دولترلر وظیفه اولمشدر. و بو جهت دخی مصرف دولت ایقاعنه سبب مشروع کورولمشدر. بناء علیه، بو جهتیه راجع، شکله موافق، اهلندن صادر نقدی بر مصرف بالطبع عمومک استفاده مادیه سی کافل بر مصرف دولت عد اولونور. لکن، بعض مؤلفلر، بوراده بر آرز دها ایلری به کیتمکده و یا خود او یله کورونمکده درلر. مثلا، آلمان علماسندن (دیتسل) رفقا سندن قورقغه لزوم کورمیه رک و هیأت اجتماعیهک طبیعت تشکلیه سی اساس اتخا ایدره رک، شویله دییور: «زمان حاضرده یالکیز تدافعی دکل، فقط منفعت عمومییه ی بالفعل تأمینیه خادم و بوقناعتک حصوله کلمسه بادی اولان تجاویزی حربلرک دخی مستلزم اولدقلری مصارف، صرفیات عمومییه دن معدود و بناء علیه اسباب مشروعه یه مستند و ملی منافعت تأمین انکشافه خادم و علمجه لازمدر.» (دیتسل). کوره، تجاویزی حربک معطوف اولدینی هدف شودر:

۱ — طبیعت کوزل موقعه مالک، فیضدار بر قطعه نیک، طبیعی منابع عظیمه ثروتی حائز بر مملکتک ضبطی تجاوزی بر حرب بزه تأمین ایلر. مظفر بر حرب یاپیلنجہ، مملکتک افراد عمومیہ سی ایستہ بویکی ساحہ بی اقتصاداً قازانیر، زنکین اولور ورفاء مادیستک بویکا مستند اولدینی قناعتی بحق پرورده ایلر. (دیتسهل) ک مطالعة علمیہ سی ماضیدہ جهانگیرانہ و بر جہتلہ غاصبانہ وضعیت آتش اولان بتون قرون وسطی دولترینک ونسبہ یکی تشکل ایدن پروسیالیرک گذارش حیاتلرینہ، انکلیزلرک هر کون یکی بر مستملکہ خلق وابداع، ضبط وتوسیعہ راجع فعالیتلریلہ ماضیدہ عثمانیلیرک آوروپایی خراج گذار ایتیکہ معطوف اولان استیلای غنیمتکاریلرینہ اویان شایان دقت بر ایضاحدر. صوک زمانلرده اشکال حیات اجتماعیه دیکشیدیکی کی، مناسبات دولیدہ بر آرز دیکشمش اولمقلہ برابر، اساسده بتون بتون تغیر ایلمش و زمان حاضر دولترینک مستملکات پولتیقه سی آنجق دیتسهل کی عالمیرک کوستردکری یول وتوصیہ ایتدکری اساسہ کورہ الان حل ایدلمکده بولتمشدر.

۲ — هر تجاوزی «حرب فاتحانہ»، یکی مخرجلر کشادینہ سببیت ویرہ بیلیر. بناء علیہ، اخلاقی ومعنوی اعتلای ملیدن ماعدا، صنایع ملیہ، تجاوزی حربلردن اقتصاداً مستفید ومتنفع اولور. جهان حربینده عثمانلی دولتی ایچونده کویا مثبت بر هدف تجاوز وتعرض، عالی برغایہ اولق اوزره زورا کی بعض شیلر کوستریلمک و بر آراق قفقاس کلمہ سی شامل بر ایدمه مال دکل ایسہ بیلہ، حرب تجاوزینک برغایہ اقتصادیہ سی حالہ کتیرلمکہ چالیشلمش و باییلان مادی فداکارلقلرک آجیسنی جیقاراجق یکی بر آلتون منبعنک ائمزہ کچکی ایلری یہ سورولش ایدی.

۳ — کرک اقتصاداً، سیاست و کرک ملیہ تہلکلی اولان ویا علماً اویلہ کوربان دشمنلرک رفع وجودینہ آنجق حربلر سایه سنده موفقیت حاصل اولمقلدهدر. هیچ اولمزہ دشمنلرمن حربلر یوزندن کسب ضعف ایدر ویا دشمنلرک بزه حاضرراً ویا آتیاً ایقناع ایدہ جککری مضرتک درجه سی بو سایه ده آزالیر. نہایت هیچ اولمزہ انتقام آتش بولندینی قناعت وظنلری حصولہ کلہرک، مضرات محتملہ نیک آزالہ جغنه اعتماد وجودہ کلیر. بناء علیہ، بو فوائد مادیسنہ نظرراً، تجاوزی حربلرک ایقاعی ومصرفلرینہ تحمل ملتیرجہ ضرورت کسب ایدلمکہ بناء، دولت خزینہ سنجه بو اوغورده صرفیاتک اجرایی ملتک استفادہ سی موجب تلقی اولونمق اقتضایدهدر. ارباب علمدن اکثریسی مملکتلری تجاوزی حربلرہ

بعضاً معروض اولدیغنه رغماً، صاحب‌رور کورو نمکده و بوکبی نظریاتی صرف حرب و ملته‌له خاص بر نظریه صورتنده تلقی ایتیمکده درلر. فقط، اختیاری و ضروری حرب، مصرفی مستلزم و هله مستقبل حربله صالح زماننده حاضر لانتق بیلر دولتك اك بيوك نسبتده وارداتی‌هص و بیلر بادی ایسه، صرفیات حربیه دخی توافق ایدر جك نظریات مالیه وجوده کتیرمهک لزوم و ضرورت اولدینی قبول ایدلیدر. هله، حربلردن اصلاً قورتوله میان تورک مملکتی ایچون، مختلف جه‌لردن تورک دشمنلرنجه ایقاع اولونان حربله تعلق ایتک اوزره، نظریات مالیه حاضر لانتسی و تورک وطنی حدودلری اوزرنده متجاوزلر قارشى علی الاکثر تورکک ایفاسنه مجبور اولدینی تدافعی حربله متعلق بعض دساتیر مالیه وجوده کتیر یلمی و اجرالرنده مشکلات چکلمیه جک صورتده بو قاعده لرك تطبیق و تجربه سینه، بر طاقم مؤسسسه لرك تأسیسی، نقدی - مالی احتیاطلرك اجراسیله، تورک مقاومت حربیه سنک اکل قدرتنه خدمت ایدر جك اقتصادی - مالی تدبیرلرك اعظمی موفقیته تطبیقی تسهیل ایدر جك بر محیط ملی - مالی احضار و خلقت تربیه سینه باشلانیلر سی بو یوک بر ضرورتدر.

— ۵ —

مصارف عمومیه نك تأثیرلری

مصارف عمومیه نك ایضاح اولونان اوصافندن چیان نتیجه شودر : « شکل ظاهری اعتباریله، نقداً واقع و اهلندن صادر اولان صرفیات دولت، احتیاجات مشترکیه معطوف و منفعت عمومیه به خادم و هر کسک استفاده و منویتی باعذر . » بوجهته، مصرف دولتك - بو شرائط داخلنده - وقوعه کلمی، محض خیر و منفعت و باعث سلامت تلقی ایدلک لازمدر. تعبیر آخرله، ویرکو حاصلاتیلر و یا خود املاک حاصلاتیلر و یا نه صورتله اولور ایسه، اولسون، حسن اجرا ایدیلان مصرف دولت، بر حکمه لایقدر :

او حکم : صرفیات دولتك یافی الحال و یا خود آتی قریبه افرادک حیانه تکامل و رفاهی ایلر ازیادی قوت و سعادت مستلزم اولر جغی تام بر قناعت ایلر قبولدن عبارتدر. ایشته، صرفیات دولته - اخلاقی و اجتماعی بر معنای متضمن اولر رق - بر صفت ویرلک لازم کلیرسه، اوکا ویریلر جك اولان صفت موجب محصره فیر اولمندن باشقه برشی دکادر. آنجق، زمان حاضرده ارباب عام، مصارف عمومیه نك اییلک و فالفی مناقشه ایدر لرکن، ایکی مسلاک مغرطک حاصل اولدینی کورو نمکده در. برنجی مسلاک مغرطه کوره، مصرف دولت نه شکل و صورتده اولور سه

اولسون، ہمہ حال خیرلی، بادی سعادۃ عد اولونور، یعنی، ہر صرف برائیلکک منبیدورہ
ایکینچی مسلك مفرطہ کورہ: مصرف دولت نہ شکل و صورتہ اولور اولسون، موجبہ
منفعت و افرادجہ باعث ممنونیت دکدر۔ بلکہ، آغیرلق سببی، فلاکت منبیدر۔

مصارف عمومیه حقندہ پروردہ ایدیان بو حسن ظن ایلہ بوسو مظن ماضیدہ پک مفرط
طرفدارلر مالک ایدی: اصل ضمانت شورادہ کہ: مصارف عمومیه ایچون صایدیفمزدرت
صفتک ایکی اولکیسی خارجندہ اوچنچی و دردنجیسی برزمانلر بولماز ایدی۔ یعنی، مصرف
دولتک زمان حاضرده اولدینی وجہلہ، براحتیاج عمومینک استیفا سنہ معطوفیق غیر محسوس
ویا منسی قالمقده ایدی۔ بوکا رغماً، اوزمانلردہ صرفیات عمومیه نک ینہ محض خیر اولدیفی
ادعا ایدن ارباب عام کورولمکده ایدی۔ مثلاً ۱۵۷۹ سنہ لرنده فرانسز مؤلفلرندن «Bodin»
مصرف دولت حقندہ شو فکری پروردہ اتمکده در:

«مصارف عمومیه دایما ای برشیدر۔ زیرا، صرفیات دولت پارہ نک تداولنہ خدمت ایدر۔»
«بودن»۔ نظراً، مملکتده رفاه اقتصادی پارہ و پارہ نک آلدن آلہ تداولی ایلہ قابل
تأمیندر۔ پارہ تداولی تأمین ایدیلنجه، تفیض و تعالیٰ اقتصادی کندی کندینہ کلیر۔»

انکلترده ۱۷۱۶ نجی عصرلردہ بویوک طائینان برچوق علما مصرف دولتی ہرچہ باد
آباد موافق و فائدہ لی کوسترملکی مسلك ایدینشلردی۔ مثلاً مشہور «ویلیام پیت» مصارف
عمومیه نک ہر شکل و صورتہ فائدہ ویرہ جگہ بیان و بالکیز شو شرطی علاوہ ایلمکده درہ
«خزینہ دولتن چیقان پارہ بالکیز داخلہ قالہرق صرف اولنمیدر کہ، فائدہ قطعیه سی
خالدن تماماً مصون قالسون!»

فرانسہ اون دردنجی لوئیہ نظراً، اک افراط پرورانہ و بی معنا مصارف عمومیه بیلہ
مشروع و مقبول اولقلہ قلماز، بلکہ، افراد ایچون، بوتون ملت ایچون فائدہ لی عد
اولونور ایدی۔ لوئی نک فکری نہ کورہ، علمک اسراف دیہ لایق ایتدیکی صرفیات عمومیه خزینہ
دولتن چیقنجه، ارباب صنعتہ ایش تدارک ایلر۔ یعنی، ملت بر طرفدن ویریر ایکن،
متأثر اولورسہ، ویریلنک صرفدن دیگر جہتہ منفع و مستفید اولور۔ ارباب صنعتہ بو
سایہ دہ یکی یکی ایشلر چیقار، صنعت تفیض ایدر و ملت اقتصاداً یوکسہ لیر۔»

بعض فرانسز مالیونی لوئی نک آلتش شو قدر سنہ دوام ایدن زمان سلطنتندہ وہ رسای
سرایلرینہ طقوز یوز میا یونہ یقین مصارف اجرا ایدلش اولدیفی سویلمکده درلر۔ ایشیدیلہ مش
دارات و حشمت صاحبی اولان و ہر یابدیفی اثر کرامت کورہن اون دردنجی لوئی نک بو طرز

تلقیسی معذور کوریلہ بیایر . لیکن ، دور سلطنتک تاریخی یازمش اولان علامہ شہر « وولتر » دخی اون دردنجی لوئیٹک بوصرفیاتی التزام ایتمکده و « بودن » ایله « بیت » ک دلیلارندن استفاده ایدرک ، تاریخنده شوجهلری قوللانمقده در :

« تاجدار حشمتا بک اجرا ایلدیکی صرفیات مملکت داخلنده پارہی برآلدن آلوب دیکرآله نقل ایدرک تداول ایتدیریر و فیضی آرتدیریر ایدی . »

ا کلاشلییورکده ، وولترده نظراً دخی ، ثروت بویله آلدن آله کچرک ایشلر ، و صرفیات دولت نہ ماهیت وشککده اولورسه اولسون ، موجب ضرر اولمز ؛ بلکہ ، بوندن یالکیز فائده حصوله کایر .

پروسیا قرالارندن ایکنجی فرہدریق وجوده کتیردیکی متعدد اردولرینی مملکت ایچون یالکیز سلامت وطنه خادم ومملکتک اعتلای شانہ باعث بر واسطه تاقی ایتمکده اکتفا ایتمز ، رفاه اقتصادی ایچون بو اردولرک بک خیرلی شیلر اولدیغی کال جدیدتله اعلان ایدر و دیردی : « پروسیه نک نقدی حرکت ایتدیردن اردولرمدر . پروسیه بیکت بو اردولرم سایه سنده کلمکده در » فرہدریقک بو خصوصده کی قاعقی اودرجه قوی ، اجراءات وتشکیلاتی بو قساعته او قدر مربوط وتابع ایدی که ، امکان کوریر کورمز ، فرہدریق اردولری موجودی آرتدیریر ، تعلیم وتربیه ، اسکان ، اعاشه واکسا مصرفلرینی تزید ایدر ومملکتک اقسام مختلفه سنه اردولرینی توزیع ایلر ، یعنی ، مملکتده هر کسک استفاده سی تأمین ایدرک صورتده اردو قرارگاهلری وجوده کتیریر ، بعضاً بونی ده ناکافی کورہرک ، اردولرینی مملکت ایچنده بلالزوم بر یردن آلهرق ، دیگر جهته ، عادتاً رسم کچید اجرا ایدرجه سنه ، متبادیاً نقل ایلردی . نقد مملکتک حرکت کتیرمک ، ملتہ خدمت اقتصادیده بولمقی ایچون ، فرہدریقہ نظراً ، اردولردن دخی استفاده ایتمک لازمدی .

عثمانی دور سلطنتده سیم ثالث زمانندن اول وحقی او زماندن صکره ، مجید وعزیز دورلرنده مجرد بعض ارباب صنایع کچینسین دییه ، سرایلرجه برطساقم سپارشلر کیریشیلدیکی ، بر چوق ارباب صنایعه کویا ایشلر تدارک ایدیلدیکی کورولش وحقی بونک مملکتده برنوع عنعنہ حالی آلمسنه بیله چالیشلمشدر . مع مافیہ ، آوروپاده تبلر ایتمش اولان « صرفیاتک خیرتی » نظریه سی کوزل افاده لرله بزده بردستور نظری حاله واصل اولشدر ، دینیلہ مز . یالکیز ، عثمانی دورنده بویله ضعیف بر قعاعتک صوک زمانلرده حاصل اولدیغی روش حالدن استخراج ایدمک قابلدور .

قبل الحرب روسیہ دہ بعض فابریقہ لک مجرد قازانملری ویا شاملری ایچون دوات طرفندن بول بول سپارشلر آلدقلمری کورولمکده ایدی . صکره ، روسیہ ایله برابر مملکتتمزده سلطنت دورلری ائسانسده برچوق مأمورین، مجرد باشقه برایش بوله مدقلمری، پایه مدقلمری، ویکی برتشیته کیرمیه جکلمری ایچون، دواترده استخدام ایدلمکده واولره ویریله جک معاشک «صدقه عاقبت ملت» اوله رق ویرلمسندہ فائده اوله جفی ظن و قبول اولونمقده ایدی . ایشته بونلر دلات ایدرکه ، اوتہ دنبری مصرف دوات حقندہ ناتممام بر فکر وتاقی محصولی اوله رق بعض افراط پرورلرجه مصرف دوات، هر شکل وحالندہ تشریع ایدلمکده چالیشلمش ایدی . فقط ، اوچنجی ودردنچی صفته عدم مطابقت حالندہ ، زمان حاضرہ کوره مصارف عمومیه نک مستلزم خیر اولدینی ادعا ایدہ بیلیمک صافدرونلق اولور . شکل ظاهریسیله خزینہ دن جیقان یاره ، قانونی بر طرزده اهلندن دخی صادر اولسه فنا بر یرده کیده بیلیر ، ایی بر یرده کیده بیلیر . بناء علیه مسئله شو راده در :

« صرفیات دوات احتیاجات عمومیه به معطوف اوله رق می کیتمکده در ؟ صکره ، بواسطه مقامندہ کیدن مصارفدن فی الحقیقه اعظمی استفاده مادیہ تأمین اولونمقده میدر ؟ » بوبابده قاعت حصوله کتیرلدکجه ، هر مصرفه موجب خیردر، دیمک طوغری اوله من ، ۱۹ نجی عصرک بدایتلرندن اعتباراً ، انکله ترده « آدام سمیت » و فرانسه ده « ژان باتیست سهی » ایله باشلایان قلاسیک مسلک اقتصادی بیله بوبابده مصارف عمومیه نک هر حال وکاره کوره موجب خیر اولدینی علاننده شهبه لر اویاندرمشلردر . « سمیت » ایله « سهی » مصارف عمومیه بی اقتصاداً تدقیق ، تنقید و برآز فردنجی بر نظر ایله ده اولسه ، ینہ علمی برقیق اولوق اوزره تقسیم ایلمکده باشلادیلر . دولت مصرفیله افرادک مصرفی برار قارشیلان شیردیلر ، یعنی احمدک ، محمدک ، مؤسسات تجاریه نک اولدینی کبی ، دولنک ده مقتصدانه ، غیر مقتصدانه اوله رق صرفیات پایه بیله جکفی ایضاح ایتدیلر و دواتک ده بعضاً شو ویا بو حاله کوره اسراف ایدہ بیله جکفی ، ایتدیکنی ، سفاقتہ قایله بیله جکفی آکلانیدیلر . مصارف عمومیه حقندہ موجود اولان ظنون باطله به بوصورتله برر برر نهایت ویرلمش اولمادی ، لیکن ، ذهنلر آچیلدی و دوات مصارفک مفید و مثمر اولدینی حال ایله اولمدینی حاللر یکی نقطه نظره کوره تدقیق ایدیلدی . واقعا ، « سمیت » و « سهی » ایله آچیلان مکتب اقتصادیده دولت مصارفنه راجع اوله رق ، غایت شخصیت پرورانه بر جریان حصوله کلدی و دولنک وقار وحیثیتنه منافی بعض نظریات بیله تأسیس اولنمغه چالیشیلر ، بودفعده عکس جهته افراطلر حاصل اولنمہ باشلادی .

مع مافیہ ، مصارف عمومیه نك علمی واقتصادی بر صورتده تدقیق اصل بویکی مؤلفدن اعتباراً باشالار و بونلرك خدمتلكی هر زمان شایان تقدیر عد اولونور . مصارف عمومیه مسئله سنده یالکیز خیرك دكل ، دها زیاده شركده مهم بر موضوع تدقیق بولندیفی بو انكلیز و فرانسه مقتصدلرینك ، واضحاً کوسترملری تدقیقات ایچون فوق العاده موجب ابتناء اولمشدر . فی الحقیقه ، بر مصرف دولته اسکیلرك عیناً ظهورینی داما ادعا ایتدكلی نتیجه خیری - محتمل شرطها رانی ایله برابر - آ کلامق ایچون ، ایکی شیئی بری برندن آیرمیلدر :

۱ — یاره نك عودلی کیفیتنی ؛ ۲ — مصرفك فائده سی کیفیتنی .

۱ — بودن ، پیت ، لونی ، فره دریق ... الخ بلاقید و شرط مصرف طرفدارلرینك دیدیکی کی ؛ خزینهدن جیقان یاره افراده عودت ایدر ویا اعاده اولونور کی ، کورلیر . بوکا مصرف دولتك صاحب اصلینه رجوعی دیمك restitution de l'argent قابلدیر . هر مصرف اجرا ایدیلنجه ، بوواقع اولورمی ؟ ویرنلر ویردكلی شیلری کری به دوعری آلیرلرمی ؟

۲ — مصرفك فائده سی — هر مصرفك فائده سی ، اوسایده اجرا ایدیلکده اولان خدماتك افراد عمومیه ویا بر قسم افرادك احتیاجاته تطابقیدر . آجیلان مکتبك ، موزهنك ، قوریلان کورینك ، اعلان ایدیلان قانون جزا ایله مجدداً تأسیس ایدیلن بر محکمه جزانك فائده سی کی . آجیلان مکتبدن انتفاءك تحققی مقدار کافی طلبه نك کلوب او قومسی ، کورینك فائده سی ، اوزرندن کچه جك انسانلرك ، اشیا سورو کلیه جك وسائط نقایه نك بولنمی ، یکی بر محکمه جزانك فائده سی بعض جرائمك تکثیر وجودیله مجرمینك طوتولمی وعادل واطرافنه حسن تأثیر عکس ایتدیرمه مستعد حکم قانونینك اعطا ایدلمسلیه قائمدر . شویله بویله طویلر آلمسی ، سفینه لر اشتراسی ، طیاره لرتدارکی ، کذلک بوکی وسائط تدافعیه دن بیلاجق بردشمنك موجودیتله قابل ایضاحدر .. الخ الخ . ایشته ، بر مصرفده فائده دیمك ، اونك بنوع احتیاجاتدن برینه موافقتی ، دیمکدر . بوقسه ، یاره نك ویرنله طوعری عودتی دکلدر و او کیفیت ایکنجی ، اوچنجی ، دردنجی ، بشنجی درجه لرده آراتمق قابل اولان بر حالدن عبارتدر . بناء علیه ، بر مصرفك فائده لی اولوب اولمادیفی آ کلاشامق ایچون ، مثاللریمزده سوبلدیکمز وجهله ، موجود ومتشکل بولان احتیاجات مشترکه و عمومیه بی استیفا ایلمی بوو بایده اکثر افرادجه فائده مادیه ، حضور وامنیت و الخ استحصال اولنمش بولنمی کافیدر . بو حالده دیرز :

« هر مصرف نه ماهيت وشكلده اولورسه اولسون ، بر مقدار نقدك تداواني انتاج ايدر .
 يالكز ، بوكافي دكلدر . تداول نقدی بی موجب اولدقدن صكره ، هر مصرف بر احتياج
 مشتركه بالفعل تقابل ايتشميدر ، ايتمه مشميدر ؟ ايتمش ايسه فائده ليدر . ايتمه مش ايسه ،
 فائده سز ، درجه درجه مضر ، موجب فلاكت ، بی لزوم ... الخ صفتلری ايله انصاف ايلر
 و بی لزوم ، فائده سز ، مضر اولان مصارف ايچون دائما دنيله بيلير :

« ايشو مصارف تلف وسرفدن عبارتدر . يعنى ، بر مقدار نقدك تداواني انتاج ايتمی
 اهميتدن عاريدر . بلكه ، بوم مصرف بر مقدار ثروت مليه نك افنا و امحاسنى موجب اولمشدر .
 نحو اولان ثروت تداول ايدر كی كوريلير سده ، بوعادتا غائب اولمقده ، سونمكده
 اولان بر صوتك اهتزازى كی وجوددن قالدقار . احتياج سز كوپرى ، طلبه سز مكاتب ،
 زات سز موزه ، دشمن سز طوپ ، تحکيمات ... الخ حال و وضعيته كوره ، آز فائده لى ،
 بی لزوم ، فائده سز ، مضر اولور . اگر مصرف بالفعل وبالحكم فائده لى بر مقصده راجع
 ايسه ، بوراده آدام سميتك ديدى كی ، هم تداول اولور و هم مملكت خاقى ديكر جهتدن
 مستفيد اولور . چونكه ، مصرف بر احتياجى آسويه خدمت ايله كمده در . بوراده مكلفين
 ياره لرنى خزينه يه بادهوا اوله رق و ير مه كمده در لر . كذا لك ، فائده لى مصارف عموميه ده
 ثروت مليه نحو ايدمز ، بلكه تداول ايدرك شكلدن شكله تحول و انقلاب ايلر . مع مافيه ،
 فائده لى عد اولونان صرفيات عموميه ده بيله ، چوق دفعه ثروت مليه دن ، بعض اقسام ،
 حقيقه اهلاك معاسنى چوق يرلرده تضمن ايدرك صورتده ، پيدرى استعمال و استهلاك
 اولونور . بوم طالعاتى بر آريه طويل ايله جق اولور سق ، ديه جكز :

« ماضيه موجود اولان ظنون باطله ، بر چوق اتلاف و اسرافلره سيبيت ويرمش
 اولدنى كی ، زمان حاضرده دخى ، صرفيات عموميه حقنده واضح فيكر لر آلنه من ،
 و بو بايد بعض قواعد اساسيه و فرعيه وجوده كله منسه ، خزينه ماليه ده ليك ده شيك حاله
 كتير لدكن ماعدا ، پيدرى افراد ملتك قابليت اقتصاديه سى دخى تقليل و تعقيم اولونور .
 بو حاله كوره ، زمان حاضرده بلانفع فائده هيچ بر جهته دولتجه مصرف يابلام ليدر ،
 دستورى بيله كافى دكلدر . بو يالكز ، بر اساس اوله بيلير . نفع و استفاده لر آره سنده
 علمجه درجه رجحان آرامق لازمدر . زمانز دولترنده ميلونلره بالغ اولان احتياجات
 مشتركه واردر . بو احتياجات صنفلره آيرى لى ، تقسيمات مختلفه بر آريه كتير يلى و بونلرك
 ايچنده هانكيسنه مصرف ايديلير ايسه ، ملتك اكثر يتنجه بالفعل استفاده عظيمه حاصل

اوله جنی بولمیدر. تعبیر آخرله، تورک مملکتک بوکونکی سویه وادراک ملیسنه نظر آ، مالک اولدینی سلسله احتیاجات عمومی سی ایچنده شوکا ویا بوکا نه قدر ونه شکله مصرف واقع اولورسه، مقصد ملی تأمین وحد اعظمی استفاده استحصال اولونور؟ جمله سی کوز اوکنده دائماً طوتومالی و بوکا جواب ویرمه امکان حاضر لایمیدر.

دیگر جهتدن: صورت مطلقه و ریاضیه ده مصارف مسئله سی بسیطجه حل ایتمکدن توق ایدیلک، علی العموم مصارف دولت فائده لیمیدر، یا خود ساده جه بو مصرف لازم و فائده لی میدر، بو مصرف دیگرینه مرجع میدر، دیمک و بونک جوانی آملق کافی اوله من. واقعا، اوله بو مجرد سؤالره جواب آملق لازمدر و اوندن صکره، بوکونکی شرائط حیاتیه، اقتصادی، سیاسیہ آلتنده بولنان مملکتیمز ایچون شوقدر، شو نوع منابع واردات قارشیسنده فلان جهت نه قدر، نه صورتله، نه زمانده بو صرفیات واقع اولمیدر؟ صورتنده مسئله فرعیه وضع و بونلره جواب تدارک ایدیلیدر.

حالبوکه بو مسائل ظن اولوندینی کی، بسیط و برآز دوشونجه و ملاحظه ایله قابل حل مسئله لر ماهیتنده دکلدر. صرفیات نظریاتی، بو قدر یوکسکلره و تفرعانه و ارنجهیه قدر چیقان مسئله لری حل ایدیه جک بر درجهیه قدر کورتوره بیلیمک ایچون، برچوق حاضرلق یایمق، ابتدائی بعض اساسات اولسون بیلیمک مجبوریتی وارددر. و اونک ایچوندرکه، ارباب عام اوله مصرف دولت ایله مصارف شخصیه آره سنده کی فرق لری بر کره کوزدن کچیرمک و اوندن صکره عمومی اساسات شکندره دولت صرفیانه دائر تشکل ایتش اولان بعض قواعدی ثانیاً نظر تدقیقندن اصرار و بسط و مناقشه ایتک لزومی حس ایلکده و صکره، مدنیت حاضریه و اصل اولمش اولان اقوامه راجع اولان صرفیات قاعده لرینی تأسیس و قبول ایتمکده درلر.

— ۹ —

صرفیات عمومی نك هدف و مقصدی

صرفیاتك، ایضاح ایدلمش اولان اوصافندن دخی آكلاشیله جنی اوزره، مالیه جیلک نقطه نظرندن مصرف دولتك هدف و مقصدی بر جمله ده شویله خلاصه ایدیله بیلیر: « عمومی و مشترك صفت مالک و منفعت ملی بی مائز اولره احتیاجانك مجرد تأمین و استیفا ایلدی مصرف دولتك هدفی، در.

مصارف و استهلاكات شخصیة نك هدف و غایه سی مجرد تسكین **احتیاجیه** عبارت در . فقط ، صرفیات عمومیة نك هدف و غایه سی ایضاح ایدیلبرایكن ، مجرد تسكین احتیاج تعبیری ایله برگره اکتفا ایتك طوغری دكادر . صكره ، بونك فوقنده بشقه تالی غرض بولونوب بولونمدینی آراعتی و احتیاجك شكل و صورت تسكینی آز جوق بیلمك لازمدر . ارباب علم ، مسئله بی غایت بسیط اوله رق مطالعه ایتدكارنده تأمین و تسكین احتیاج ایچون ، شو ایکی شرطك لزوم موجودیتنی طلب و ارائه ایدرلر : احتیاجات عمومیة نك :

۱ — نمایت ، مكملیت ، ارفقیة ایله تسكین ،

۲ — سرعت و امنیت ایله تأمین ارفقی .

یعنی ، مصارف دولت مدافعة وطنه ، حدود دولتی محافظه ، آسایش داخلی بی تأمین ، تربیة ملیه و معارف احتیاجاتی تسكینه ، طرق و معابر احتیاجاتی تطمین . الخ نهیه متدائر اولورسه اولسون ، تماماً و مكملأ استیفا ایدیك لازمدر . بناء علیه ، صرفیات عمومیة نك ابتداء و انتهاء تعیب ایده چكی غرض یالکز بوندن عبارت اولور . استخدام ایدیله چك مأمورینك تعیین و ترفیهی ، بعضأ تبدیلی ، مصارف مایه یه کیریشیلهرك بازارقلر ، مناقصه لر یایامسی ، ای حسابلر یاییلار قونتروللر وجوده کتیرلمسی ... الخ تماماً بو هدفك نظردقت قارشینده بولوندریلدیغه دلیلدر . امور مالیه جه ایلریله مش اولان مملکتلرده ، اساسدن ماعدا فرعیات اموردده حصوله کان تکامل هر احتیاجك — استلزام ایلدیکی مصارف اك كوزل شكلده اجرا اولونه رق — تماماً و مكملأ استیفا سی کافل اولقده در . امور مالیه سی هنوز غیرمتشكل و یا آز متكامل اولان دولتلرده ، كرك احتیاجات عسکریه و كرك احتیاجات مدنی و نافع ، یواش یواش حسن تأمین اولمق ایچون ، صرفیاتك بو صفت و قابلیت احراز و اکتسابه آز جوق موفقیتله چالیشیلقمده در .

مجرد تأمین و تسكین احتیاجده ، ایکنجی اساس : صرفیاتك امنیت و سرعت ایله وقوعه کدی ، احتیاجات عمومیه مصروف اولاجق اولان اموال نقدیه و سائر نك یتشه مه مسندن متولد محرومیتلرک آزالدیلمسه چالیشلمسی در . فقط ، بوسرعت و امنیت شرطی ، الا آن ممالك شرقیده ، بالخاصه بزم مملکتتمزده اولدن استحضارات کافیة اجرا ایدیله مه مك یوزندن ، هنوز اهمیت عملیه و شمردنی حائز اوله جق درجه یه کله مه مشدر . احتیاج اك صوك شدنه واصل اولدینی زمان و دورده بیله ، تورك خزینة سی طرفندن اموال کافیة صرف ایدیله مه مکده و احتیاج شدتی آزالدقدن صوکره ، بعضأ خزینة وقت و زمانیله یتشه مه مش

اولدیغلك جزائی چكرك ، دهـا فضله صرفیائده و آز فاندلی اولهـجق صورنده تأدیائده بولمقدهـدر . فقط ، هر حالده اونوتـمـالی بـركه ، بزم مملكتـمـزله برابر ممالك سائـرده دخی بوشرائطه آنجق کوچ موفقیت حاصل و پك آز درجهـده رعایت و موفقیت قابل اولور و بومطالعات چوق دفعهـ آمال نظربهـدن عبارت قایلر . اولیـه دخی اولسه بونظریه وامل ، مطالعهـنك قیمتی ، كرك ممالك غریبه و كرك بزم ایله برابر بوتون ممالك شرقیه ایچون پك بویوكدر .

صرفیات عمومیـهـنك مجرد تأمین و تسکین احتیاج ایلمسه بعض ارباب علم هدف مالی تعبیر ایدرلر ؛ و بوهـدفـك خارجنده دیگر بر طاقم هدفـلـكـده بولنهـیـلهـجـكـنه قانع اولورلر . واقعا ، علم مالی اربابی نظرند : صرفیات عمومیـه ایچون اك اسالی مقصد صرف هدف مالیدر ؛ و خزینه دولتدن حیةـان نقودك تسکین احتیاج هدفی طوتدینی کوریلیر ایسه ، مقصدینه واصل اولمش بولندینی قبول ایدیلک لازمدر . فرد ناصل حس جوعنی تسکین ایچون صرف ایدهـجکی ایرادینی یعنی اوکا تخصیص ایلدیکی مبالغی ، وجودینه حسن تأثیر ایدهـجك مأكولات و مشروباته بالعمل توجیه ایدنجه ، مقصدینه واصل اولورایسه ، احتیاجات عمومیـهـدن مثلاً وطنك مدافعهـسنه عائد اولان احتیاجاتدن برینك تسکینه تخصیص ایدلش بولان مبالغده اوجهته بالفعل صرف و احتیاج اوفقیته ، تمامیت ایله تسکین اولنجه ، مقصد مالی ، یعنی مقصد صرف حاصل اولمش اولور ، و بونك خارجنده بر مقصد تحریرسنه بالطبع لزوم قلماز . فقط ، بعض مؤلفین واردرکه ، بوراده مالی بر طاقم هدفـلـكـدخی تأمین ایدلمسی و هدف مالی ایله قابل اتلاف اولان بر طاقم مقاصدك استهداف اولنسی طلب ایلرلر . اگر اطمینان و ارباب و هدف اصلی به مقاصد کلیمزه ، بومهرتـمـرده وقت اولتمیردیرلر .

بوهـدفـلـردن برنجیسی : هدف اقتصادی و ملی در . یعنی ، احتیاجات عسکریه ، انضباطیه ، عمرانییه مصروف اولان مبلغ ، مالیجه مکملأ احتیاجآمزی تسکین و بزی نمون ایتدکدن سوکرده ، برده اقتصادجه بزی تطمین ایتلی و یا خودهیچ اولمازسه ، منفعت ملیه و اقتصادی مزه طوقونمالی ؛ بزی هیچ بر صورتله اینجیمهـمـلیدر . مبالغ مصروفه داخل مملکتده قالمق ، یرلی صنایعه کیتمک و یرلی صنایعی اجرا ایدن عرق ، قوم و عنصرلردن دولتجه وضعیتلری دهـا زیاده شایان حمایه و لایق تقویه کوریلان جهـتـلـره مصروف اولمق ... الخ هدف اقتصادی در . بونك خارجنده صرف ملی صفتیه قابل ایضاح اولهـجـنی وجهله ، صرفیائده مقصد ملی

کوزه دیک برطرفدن احتیاجات عمومی تسکین ایدملکه برابر، دیگر جهتدن آمال ملیه دن بعضیلرینک بوسایه ده حصول پذیر اولدینی کورولمک و یا هیچ اولمازسه آمال ملیه نیک بعضیلرینه سوءتأثیر ایتمه مک ارباب علمدن بعضیلرنجه شدتله مطلوبدر . مسئله یی براز دهـ ایلری یه کورتوره نلرده وارددر .

بوراده: صرفیات عمومی نیک اجتماعی ماهیق حائز اولمسی اساسنه کوره، بعض آمال اجتماعی نیک تحقیقنه وسیله و اساس اولمسی طاب ایدنلرک مطالعه لرینی مراد ایدیوروز. مملکتده صنوف اجتماعی دن بعضیلری مصارفک شکل و صورتندن، درجه و قوعندن او یله مستفید اولمیلدرلرکه، مملکتده بوسایه ده بر نوع موازیه اجتماعی حصوله کلسین؛ و بالخاصه، طرف دولتدن محتاج حمایه کوریلن صنوف فقرانک، کوچوک ارباب صنایمک احتیاجاتی براز دهافضله جه تأمین و اجتماعی نقصانلرازاله ایدیه بیلسین . موصیال بولیه نیک جریان ده نیلن جریان عامی یه نظراً، زمان حاضرده جمعیتلر آز چوق بذیه اجتماعی و اقتصادی لرینه نظراً خسته و معلولدرلر. طبیعی بوخسته نلک شکلی و درجه سی ملندن ملته دیکشه بیلیر. فقط، مرضک موجودیتی فی حد ذاته قبول ایدیلک و بو مرضه دولت تشکیلاتنک، اجراآتنک اصلاً بییت و یرمش اولدینی اونودولماق لازمدو. اجتماعی خسته لقلرایله عدالتسز لکلرک، موازنه سز لکلرک اکثریا مسبب مسئولی دولدر. دولت، کندی قصورلرینی کوره رک اولنلرک تعمیر و ازاله سنه چالیشملی و بعض صنوف فقرانک، تورک مملکتده دولتک تشکیلاتی، قوانینی یوزندن دوچار سفالت اولان بعض انسال و مثلاً تورک عراقنه منسوب اولوب عصرلرک تاریخی بارینی دهافضله اوزرلرنده طاشیه رق تردی بدنیه طوغری کیدن و اقتصاداً ضعف مطلق اماره لری کوسترن زمره و طبقه لرک تعمیری قابل اولان عجز و ضعف لرینی، مهمما مکن صرفیات عمومی ده اتخاذ اولنه حق معقول و معتدل تدابیر و تعقیب اولنه حق اجتماعی پروگرام سایه سنده ترمیمه تشبث ایلیدر .

بومطالعه، نظریاتجه مناقشه سی اوزون سورمه رک قبوله شایان و فقط تطبیق اتده خیالی قالمغه ده برآزمستعد اولان قناعتلری محتویدر. بالخاصه، مالیه جیلرک هدف مالیسی ایدل بو هدفلرک امتزاج ایلسی، شکل امتزاجلرینک تعیینی کوچدر. بوکا کوره، مصالحی اداره مالیه جه سوق ایتمک و دائره جیلر آرمسنده ائتلاف تأمین ایتمک فوق العاده اینجه بر ایشدر. باخصوص بوراده مالیه جیلرک قورقدینی وجهله هدف اولی بعضاً اونوقت سبیل و قابلدر. یعنی، مملکتک اقتصادیاتنه، سیاسیاتنه، اجتماعاتنه توافق ایتسین دییه، بعض مصارف اجرا ایدیلیر و هدف مالی کوزدن

بیراز قاجریلیر ایسه ، اردولره ، یوللره ، مکتبلره الخ کیدن مصارف دولت بلکه هیچ
 بر احتیاج مشترکی مالیه جه تماماً موفقیتله تأمین وتسکین ایتمه مک سبب اوله جق طرزده مصروف
 اولمش اولور ، و بناءً علیه مصارفک روحی ، اساسی غائب اولایلیر . بوحال : مالیه جیلرک ایشی
 بسیط کورمک و کسمک ایسته ملرندن و دیگر دائره قارشی بلا سبب مشکلات چیقار ملرندن
 چوق دفعه انبعاث ایتدیکی کبی ، بعضاً ده سوسیال پولیتیک هدف تعقیب ایدن مقاملرک افراطه
 دو شمسندن ده تولد ایدم بیایر . دولت ما کنه سی اینجه لکجه ، بو خصوصه متعلق عملی استنادا هله
 بهمه حال بولونمق لازمدر . نتیجه اولارق دییه جکز که : هرف مالی اساسدر . آنجق دیگر
 مقاصدک تعقیبینه امکان وار ایسه و بو کیفیت هدف اصلییه ایراث مضرت ایتمه غیر مستعد
 ایسه ، مقاصد ملیه و اقتصادیه وسائرینی ده صرفیات عمومییه اینجده آرامق و یاییلان بودجه
 قانونلریله محاسبه قانونلرنده و صوکره بودجه نت اجرا سیله تخصیصاتک خدمات عمومییه اینچون
 سوق و توجیه نده ، بوجهته مؤتلفاً و مشترکاً نه درجه ده موفقیتله دقت اولونورسه ، بالطبع
 حاکمکت یا لککز بر جهتدن دکل ، بر چوق جهتلردن مظهر تکامل اولارق رفاهنه ، تعالیسنه
 طوغری آهنگله یوکسه لیر . تورکیه ، مالیه جیلکنک ملی دوره سنه کیردیکی زماندن بری ،
 بو یکی قاعتلری ، نظریاتجه بنمسه مشدر ؛ لکن ، هنوز بر سلسله تدابیر منظمه حالنده نه
 عنعنات حصوله گلش ونه ده عملی بعض دستورلر ، قانونی ونظامی حکملر ، نام سوسیال پولیتیک
 پردوره ملییه تماماً کیردیکنمزه دلالت ایدمک درجه ده ظهور و تشکل ایدمه مشدر .

—۷—

مصارف عمومی و شخصییه

مصارف عمومی ایله مصارف شخصییه ک مقابله سی ، آره لر نه کی فرقلر

اقتصاد مالی ایله اقتصاد شخصی آره سنده مشابهت وفرقلر واردر . بوفرقلر هم اقتصاد
 لاستحصالی وهم اقتصاد استهلاکی یه یعنی صرفیات عمومییه شامل بولونمقده ایسه ده ، بوراده
 شخصی مصرف ایله عمومی مصرف آره سنده کی فرقلری دار بر دائره ده کورمک بزم اینچون
 کافی و لازم اوله جقدر .

اولا شونی سویلیه لم که : اوتدنبیری مصارف عمومییه ک طبیعت اقتصادیسنی تدقیق
 ایدن فردیتی مقتصدلر ، هر شیئی ، هر معامله دولتی شخصی نقطه نظردن کورن ارباب علم

(individualistes) ایکی نوع مصرف آره سنده هیچ بر صورتله فرق موجود اولدیفته قناعت کتیرمه مگده درلر . غرب فردیجی مقتصد لرینک افکار و مطالعات علمی سی بزه دهه ، تنظیماتدن صکره ، عیناً کچمش و یک چوق طرفدار قازانمشدر . مثلاً ، ۱۲۸۷ سنه سنده تقویم وقایع مترجمی و ملکیه اقتصاد معلمی محمد شریف بکک وجوده کتیردیکی « علم اموال ملیه » ناملی اثر علمیده بیله « Smith » و « Joseph Garnier » به امثالاً ، مصرف شخصی و عمومینک بوجه آتی تعریفلرینه و بوبابده کی مثاللرینه دأر جمله لره تصادف اولتمقدمه دهه : « حوائج ذاتیه و بیتیه نك دفع و تسویه سی امرنده وقوعه کن کافه » مصارفانه ، « مصارف زانیه اطلاق اولدینی مثللو ، حوائج عمومیة ملیه نك اجرای ایجاباتی ضمنتده » طرف میریدن وقوعه کن کافه مصارفانه دخی مصارف میریه اطلاق اولنور . نوع بشرکده « علی الافراد وقوعه کن مصارف ذاتیه لری لوازمات منفردة ذاتیه لرینک استحصاله عائدده اولدینی مثللو ، منسوب اولدقلری ملئک منافع ضمنتده وقوعبولان مصارف عمومیه » ایله دخی ، لوازمات مشترکه عمومیه لرینک استحصاله دسترس اولدقلری امور بدیهیه دندر . « لوازمات مذکوره برطاقم خدمات متنوعه میریه دن عبارت اولوب ، جمله سی منافع ملیه نك » تألیف و تأکید غرض و مقصدینه معطوف اولدینی حالده ، هیئت دولتی تشکیل ایدن « مأمورین منصوبه طرفندن رؤیت و تسویه اولنور . هر برملئک استوصال منافع » عمومی سی ضمنده برضوال محرم ابرار برملئک صرفیات عمومییه باند صرفیات خصوصیه نك « طبیعتلری بنده هیچ فرق و تفاوت یوقدر . زیرا ، مصارف ذاتیه نك متمر و غیر متمر » اولسی هر نه قدر محتمل ایسه ده ، بونک دخی متمر و غیر متمر اولسی او قدر محتملدر . « بر مملکتده وقوعه کن مصارفات میریه دن برجه سی بیله خارجه جیمیبوب کاملاً آهالی » بیننده قالدینی تقدیرده دخی ، متمر و نافع صورتله قوه دن فعلیه کتیریه مدیکي حالده ، « ثروت ملیه یی اضرار ایدمچکی متفق علیهدر . »

کرک مؤلفه و کرک منسوب اولدینی مملک علمی به کوره ، دولت افراد قیاس ایدیلنجه ، برآزدها بیوجک ، معامله سی واسع ، اجرا آتی اشتراکی ماهیتده برهؤسبه در . و صرفیاتی ده ترکیب ایتدیکی افرادینک مجرد لوازمات مشترکه عمومی سی استحصاله معطوفدر . بو اساسه کوره ، دولت ایله بیوک شرکترلرک ، اشکالات عادیه نك آره لرنده فرق اولدینی کی ، مصرفلرنده ده فرق بولنماق اقتضا ایدمچکی میدانده در . فقط ، دواقی بوبولده

فرض ایتک، اجرا آتی اودرجه لره قدر ایندیرمک طوغری وقابل اوله ماز. بوبابده *individualistes*، اولان ارباب علمک غیرتی بوکونه قدرتماماً مشر اوله مامش، ودوات حائر اولدینی حیثیتدن تجرید و موقعی کسرو تنزیل قلنه مامشدر. قالدی که، فردیجی مؤلفلرک بوفکرلری صرف اقتصادیه اعتباریه در.

بزم. مذاکراتر دها دار بر داتر یه یعنی مالییه جیلکه راجعدر. بزم نقطه نظر منزه کوره، مصارف عمومی بر چوق نقطه لردن مصارف شخصییدن آیریدر :

۱ — اساس مادی یا خود موضوعی « *objet* » اعتباریه.

۲ — صرفیافته مستعمل مبالغ نفعیه نك منشأ اعتباریه.

آرزو ایدیلیر ایسه، بونک خارجنده دها دیکر بر چوق جهتلره کوره، مصارف ذاتیه ایله مصارف عمومی آره سنده فرق بولنه بیلیر؛ و بوراده حقوقی، اخلاقی، اقتصادی، اجتماعی... الخ فرقلرک موجود اولدینی کوسه تریله بیلیر. مع مافییه اساس مادی و منشأ نفعیه اعتباریه ایضاح ایدیلرک اولان فرقلر بزم ایچون کفایت ایده جکدر.

۱ — اساس مادی اعتباریه فرقلر

اساس مادی اعتباریه موجود فرقلری تحری و ایضاح ایدر ایکن ده، بر صرفیات عمومییه سوق و اجرایه صلاحیتدار اولان ذواتک یعنی نظار ایله وکیللر نك احوال روحیه، حقوقیه، اخلاقیه لرینی کوزومزک اوکنده طوملی بز. واونلری، مصرف ذاتی یاپان بر مـ سـ تـ ک عادی ایله، احوال روحیه، حقوقیه و اخلاقیه نقطه نظرندن، مقایسه ایتلی بز. وهدف وامللرینی آ کلامه چالیشملی بز.

بواساسه نظرآ، مصرف ذاتی و مصرف عمومی آره سنده فرقلر بولندیغنه حکم ایتدیررک صورتده مصرف عمومینک شو میزه لری نظر دقتمزی در عقب جلب ایدر :

۱ — منفعت شخصی نك فقرانی ؛

۲ — خدمات دولتک معنوبتی ؛

۳ — انتفاع شخصی نك ارضاقلقی ؛

۱ — مصارف عمومی نك موضوع مادیسی، اساسلی بر منفعت عمومی نك موجودتی، تعبیر آخر ایله منفعت شخصی و فردیه نك فقدانیدر. نره ده بر مصرف دولت دنیلن تأدییه نقدیه تحلیل ایدیلیر ایسه، کوریلیر که، بونک آلتنده تشخص ایدن بر منفعت شخصی سائق

یوقدر . هر زرده تماماً بر منفعت شخصی و فردیه وجودی کوریلیر و اونک خارجنده بر منفعت عمومیتهک موجودیتدن شبهه نیلیر ایسه ، اوراده مصرف دولت یوقدر و حقیقی معناسیله بویه بر خدمتک ، بدل مقابلی اوله رق تأدیه ایدیلن مقداره مصرف دولت دیمک امکان تحتده دکلدر . منفعت عمومیتهک لزوم موجودیتی رکن اساسیدر . درجه تحقیقی ، کثافتی ، اصابت آری بر مسئله اولمله برابر ، یوقسرلغنه حکم ایدیلنجه ، اوراده بر مصرف دولتک موجود اولماسی ایجاب ایتدیکنه تردد ایدیلر . بالعکس ، مصرف دولتک عدم موجودیتنه دائر حکم ویرمکلکمز ضروری اولور . حالوکه ، مصارف ذاتیه ایچون بویه سوال واستطاقلم محل و مجال یوقدر . هر مصرف شخصی آئنده مشخص نفع کوریلیر . منفعت عمومیتهک موجودیتی ، منفعت شخصیتهک ده آریجه وجودینی بسبتون رفع ایدهرمی ؟ یعنی ، مصرف دولته ، هیچ منفعت شخصیتهک یوقیدر ؟ سوالی صوریله حق اولورسه ، یونی بالکلیه رد ایتک قابل دکلدر . مصارف دولته انتهای بر نتیجه اوله رق ، منافع ذاتیه اوله بیلیر . شویله که : مصارف اجرا ایلین وکلاو مأمورین اشو مصرفلری منافع عمومیته نامنه اجرا ایدرلر ایکن ، بعض منافع ذاتیه دخی بالنتیجه تعقیب ایده بیلیرلر ؛ وهم بوتعقیب بعضاً غیرم شروع دکل ، مشروع اولور و طرز حقوقیه اویار ، برماهیق حائز اوله بیلیر . انتهای بر نتیجه اوله رق افرادک چشید طرز زرده مصارف عمومیته دن - طاقت - استفاده مادیه سی حصوله کلیر . فقط ، مسئله شوندن عبارتدر : مصارف عمومیته بی ایجاب وتولید ایدن نه اشبو مصارفی یایان کیمسه لرك ونه یایدیرانلرك منفعتلری ونه ده انتهای اشبو مصارفدن مستفید اوله حق اولان کیمسه لرك شخصاً نظار اعتباره آله حق شخصی منفعتلریدر . بونلرك فوقنده موجود عمومی و ملی منفعتلردر که ، دولت مصرفک اصل موجب ومولیدرلر .

ایجه دوشونیهلرک اولورسه ، بوفرک ا کلاسیلماق ممکن دکلدر . بناء علیه ، مصارف عمومیته منفعت شخصیتهک فقدان مصارفک اجراسنه مأمور ویا بونلردن مستفید اولان کیمسه لرك منفعت شخصیته اندیشه لرندن آزاده روحلرینی ، احتراض شخصیدن هاری ، حسیات ملیه و انسانیه ایله مشبوع وضعیت اخلاقیه لرینی وقسماً وضعیت حقوقیه لرینی بزه کوسترن شایان دقت بر اساسدر .

۲ — مصارف عمومیته تعقیب ایدیلن واسطه منفعت عمومیته دنیان شی علی الاکثر معنوی بر ماهیته مالکدر . واقعا ، افرادک مصارف ذاتیه سنده تعقیب ایدیلن منفعت ده معنوی اوله بیلیر . فقط ، بویکی معنویت آره سنده بیه عظیم فرق واردر . صکره ، دولته تعقیب

ایدیلان منفعت ، بعضاً براز اکتساب مادیت ایلر . فقط ، فردك مادی منفعتی ايله بونلرك آره سنده نه عظیم فرقلر واردر . اشخاصك كتهلوی بر صورتده سویه علمیة ، اخلاقیه واجتماعیه سنی یو کسلتمك ، خلقك حیاتی محافظه ، صیانت ایلک ، افرادك صحتی وقایه و بوکا مشابه عدلی وانضباطی معاملات اجرا ایلک صرف غیرمادی اولان ایشلردن عبارتدر . سلیمان سودی مرحوم طرفندن خدمت عمومیة نك تعریفده سویلنیلمش اولدینی وجهله ، « دولتك بوراده تعقیب ایلدیکی عرض : برهیلر ای منفعتدر . » تقدأ افاده ایدیله بیله جك بر نفع و قیمت دكلدر . فی الحقیقه ، افراد طرفندن منمر ومادی اوله رق كوستريله بیله جك اولان برچوق خدمتلك بدلی اولان مصارف عمومیة واردر كه ، بونلرك ماده نه قیمته مالك اولدینی جمعا یكون سویلك ایچون عددن بك آز استفاده ایدیله بیلیر . افراد مالك سویه علمیة سنی یو کسلتمك اوزره ، دولتك بوبابده کی مصرفی ، خدمتی ايله تأمین ایلدیکی منافع ، نقد ايله افاده ایدیلر كه ، شو مقداردر ، دینله بیلمك قابل اوله من . مصارف عمومیة ده کی بو حال هیچ بر زمان نظر دقتدن قاجیر یلاملیدر . دولتك تشبثات اقتصادیة سنی ايله افرادك تشبثات اقتصادیة سنی بو سببله مقایسه ایتك چوق دفعه امكانسز اولور . بر تجارت شركتی ، فرد عادی ، هرشیدن اول كمیت حالده اولان بر جمع نقدی تأمیننه چالیشیر . حالبوكه ، تشبثات عمومیة نك كوزی او كنده تمتع نقدی بر كره یوقدر . اوله بیلن یرلرده بشقه دیگر هدفلر واردر . خصوصی بر شركتك اصلا قبول ایدمه جکی بر طاقم مصارف اوله بیلیر كه ، دولت تشبثات اقتصادیة سنده ضروری ومبرم عد اولونمقدردر .

کویلرده ، قریه لرده هر کون پوسته توزیعاتی ، ارسالات وسوقیاتی ، اصلا نقلیاتی اولمیان و یا خود فی الحال بولنمیان قطعاته شمندوفر تمدید وانشایی کی اجراءات دولت هب بو اساسك نتیجه لیدر . شمندوفر لریله پوسته ، تلغراف ، تلفون تأسیساتی ، مکتبلری ، موزه لری ، حارلری ، بانک لری ، محکمه لری ايله بوکا مشابه بولنان دیگر معاملاتی مجامع اداره ایتدیکندن طولای ، نه قدر پارلاق و یقیجی دلیللرله دولته هجوم ایدیلیر ایسه ایدلسین ، طبیعت دولت اعتباریله بودلیلرلك هیچ اهمیت یوقدر . چونكه ، دولت نه ایسه اودر . دولتك افراده بکزمه مکه چالیشمقله یو کسله جکفی ظن ایتك ، تکامل ایدمه جکفی قبول ایتك کولونجدر . دوات کندینه بکزمه مین فردلره بکزمه مکی ، ایسته یه من و بونی مالیه جیلکندده ، کندنی بیلکفی اونونمقله مساوی عد ایدر .

۳ - انتفاع محتمل مصارف عمومیہ درہ بہرہ در .

دنیلہ بیلیر: مقاصد دولت دایما دورادوردر . دولت بوکونی ویارینی علی الاکثر هیچ دوشونمز . دوشوندیکی ظلام ایچنده اولان آتیدر؛ بعضاً اوزون سنہ لرہ وحقی عصر لرہ طوغری مدنظر اولونور واولہ صرفیآہ قالیشیلیر . مصارف عمومیہ نک وقوعی اناسنده عامل استرہوک اولوق اوزرہ نظر مزک اوکنده طومتق مجبوریتندہ بولوندیغمز شخصی مالی وکیل یعنی ناظر لردر . بونلرک املاری - ملی املار - هیچ بر زمان بہمہ حال بوکونہ راجع و بونلرک احتیاجی ایلہ محدود اولماز . حتی بوسیدیلہ در کہ ، دنیلیر: مصارف عمومیہ اکثریت نسبہ اوزرہ نسل آتی برہرہ ہرہ واقعہ مصارف دولرک ایچنده انشآت نافعہ ایلہ دولت اورمانلرندہ یاپیلان عملیات جسیمہ و دہا بوکا مائل وجودہ کتیر یان مؤسسات عالمیہ وسائرہ ہم قریب و ہم پک بعید آتی بہ راجعدر . فقط ، بونلرک خارجندہ طوپ ، تفنک اشتراسی ، مأمورینہ معاش اعطاسی ، مصارف عدلیہ وانضباطیہ موجوددر کہ ، بونلر اوزاق آتیدن زیادہ حال ویا پک یاقین آتی بہ عائددر . یالکزر ، تحلیللات اجرا ایدیانجہ کوریلیر کہ ، بو مصارفدہ دخی تعقیب ایدیان امل اصلاً آنیمیلکدر . مصارف قبول ، اہمیتی تصدیق ، مقداری تعیین ، تطبیقاتی اجرا وسوق ایدلمک اعتباریلہ ، دایماملتک استقبالی بورادہ هدف وجودہ کتیر مکدہدر . بالخاصہ ، مصارف معاملاتک طرز جریانی اعتباریلہ دولرلر جہ بالضرورہ استقراض اصولنہ مراجعت وآانس ، سنین آتی بہ بعض بارلری نقل وتحمیل واستقراض اصولارینہ مراجعت ایدیللمی بر جوق مصارفک اجرا قلنمسی مالیات عمومیہدہ بیوک رول اوینامقدہدر . زمان حاضر دہ دولرلر حامی بر فعالیت ایلہ کناردن کوشہدن بورج پارہ بولہرق نسل آتی بہ راجع اولوق اوزرہ ، مہادیآ انشآت ، تأسیسات وجودہ کتیر مکدہ و بونلر ایچون انسال آتیہ نک فیکرینی صور مامقدہدر لر . افراد عادینہ نک حیات استہلا کیہ سندہدہ آتی بی پارلاتمق ایچون استقراضہ مراجعت ایلہ اوغللرینی معنوی سرمایہ ایلہ تجهیز قیلندن اولہرق اوقومتق ، آتی بویونمک و بوکا مائل بورج یابارق یوزلر جہ معقول صرفیآندہ بولنمق قابلدر .

فقط ، امور مالیہ عمومیہ ایلہ امور ذاتیہ آرمسندہ کرک تنوع تشبث ، تجهیز و کرک نسبت صرف و آتی بہ باری نقل وسائرہ اعتباریلہ فرق وارددر . دولت آتیجی در ؛ فرد بوکونجی ویا نہایت ، نہایت یارنجی در .

۳ - مصارف عمومیك منشأ اعتباریه مصارف عایدیه فرقی

دول متمدنه حاضرده خزینة دولتدن چیقان مبالغ نقدیهك باشلیجه منبعی ویرکی وخرچلردن عبارتدر . ویرکی افرادك ماملککندن دائرة ملکیت دولته ادخال اولسان حالدرکه ، قیصهجه اسمنه « استیفای میری » ، « Prélèvement obligatoire » ، دیمك نمکندر .

بونك برچوق نتیجه لری اولمقدهدر . اولاً :

صرفیات عمومییه مادامکه ویرکی حاصلاتیله تأدیه ایدلمکدهدر ؛ دولته افراد اوزرینه تطبیق اولنه بیله چك اولان جبر و تضییق ایله متناسبدر . جبر و حاکمیت دولت نظریاتجه غیر محدوددر . بناءً علیه ؛ مصارف عمومییه غیر محدود اولور و بونك بر الاستیقیه مالک بولورمه ایجاب ایدر . مصارف شخصییه کلنجه ، اوندن نظریة اولسون ، بویله برصفت فرض ایتمك قابل اوله منر .

آنحوق ، مصارف عمومییهك مطلق اوله رق غیر محدود اولدیغی ادعا ایتمك بونك بر افراطدر . و غلط رؤیت اولور . واقعا ، مصارف عمومییه مقدارینك الاستیقیتی مصارف شخصییه نظراً غیر منکر ایدده ، بوصفقی شو صورتله افاده ایتمك دها طوغری اولور :

« مصارف عمومییهك محدودی مکلفین طرفندره ویرکی تأدیه ایدلمك قابلیتلك ماده اقتصاداً کومتره بکی املانه و درجهك صوك راده مندره عبارتدر . »

مصارف عمومییهك نروده محدود اوله جغنی بزه بو حکم پك اعلا کومترمکدهدر . ماضیده مصارف عمومییهك صفت الاستیقیه سی ارباب علمجه نظر دفته آلمامش اولدیغی کبی ، رجال دولتك دخی نظردقتی جلب ایتمهش و بلیکه افراد ملت شدت تعلق و تأثیری اولمق اعتباریله ، مصارف عمومییهك محدودیتی بر قناعت حالته کتیر یلش و مهمالماکدن تحدیدی ، نظری بر امل اتخاذ ایدلمش ایدی . حق ، بو خصوصده فوق العاده افراط کومسترن و ممکن اولسه مصارف عمومییه بی هیچه قدر تنزیل ایتمک چالیشان امسا کپرور ذوات یتشمش و بوبابده بعض نظریات ، مفرطه وجوده کلشدر . اجرا آتی بز آرمکوس جهته اولمقله برابر ، پروسیه قرالی مشهور فر ، در بقی داثما دیر ایدی :

« اگر بر دولت نم شومقداره احتیاج وار ، بناءً علیه ، بومقداری الده ایتمك ایچون ویرکی ، آله جفم ، دییه حرکته کله چك اولور ایسه ، اونك کتیدیکی یول افلاس یولیدر . »

دولت بوبادہ اتخاذ ایدہ جکی دستور شوندن عبارت اولمیدر: ہم شوقدر وارداتم وارددر۔
 بن اولسہ اولسہ ، بو قدر صرف ایدہ بیلیم ۔
 بو جملہ لری تحلیلہ لزوم بیلہ بوقدر۔ صراحتہ کورولمکدہ درکہ ، فرہ دریقچہ صرفیات
 غیر الاستیقی اولمہی ایجاب ایدن ویاخود الاستیقی تقاضا جہتہ کیندیکی محقق عد اولونان
 برکتیدن عبارتدر۔ معافیہ ، پروسیادہ مالی وقوعات فرہ دریقک بونظریہ سی خلافتہ جریان
 ایتش و بونظریہ تطبیقاندہ بسبتون بشقہ شکلہ افراغ ایدیشدر۔ یالکیز فرہ دریقک بو احتیاط کار
 دستور مالیسیدرکہ ، دولت املاکنہ پروسیادہ اهمیت ویردیرتمش ، ویرکی بہ دولتی آرز
 مراجعت ایتدیرہ رک مصارف اعتباریلہ حکومتجہ تصرف یالیمسی ایجاب ایلش و صولک زمانلرک
 آلمانامی آنحق بوسایہ دہ وجودہ کلشدر ۔
 معافیہ ، بوکونکی ملکک ودولت لری ایچون فرہ دریق نظریاتنک نہ عملی ونہ نظری
 بردستور مالی اولمہیہ جفی میداندہ در ۔

ثانیاً :

مصارف عمومیہ مادامکہ مکلفیندن طلب وجہراً اخذ ایدیلن ویرکی حاصلاتندن - اکثریتلہ -
 تأدیہ و صرف ایدلمکدہ در۔ محل صرف ، انحق احتیاجات عمومیہ نک تسکینی ہدفنہ معطوف
 اولہ بیلیر۔ تعیر آخر ایلہ ، صرفیات دولت یالکیز منفعت عمومیہ ایجاباتنہ کورہ طلب واجرا
 اولتقی اقتضا ایدر ۔

منفعت عمومیہ بہ موافقت لزومی مادتا صرفیاتک حدودینی ، کچہ جکی یوللری ، مقدارینی ،
 الخ تعیین ایتشدر ۔ صرفیات شخصیدہ بویلہ یول ، حدود تعیین ایتک قابل اولہماز ۔ فرد
 هیچ خاطرہ خیالہ کلہین و اخلاقاً ، اقتصاداً ، حساً مظهر اعتبار اولیان جہتلرہ اموالی
 صرف ایدہ بیلیر و هیچ بر شرط ایلہ مقید اولماز ۔ مصارف عمومیہ نک بوقید و شرط تحتندہ
 لزوم وقوعی ، مبالغہ تقدیہ نک ویرکی منبعندن کلش اولسنک محصولیدر ۔ مصارف عمومیہ نک
 صورت وقوعی تقید ایدن منفعت عمومیہ بہ موافقت شرطی ، صنوف ممتازہ و اورغانیزہ اقلیتلرہ
 معاکس وضعیت ایش اولانلرک لہنہ دولت صرفیاتنک امالہ سی تضمن ایدہ جک برمعنادہ
 قوللانقہ در۔ دیمک ایستہ یورزکہ ، مصارف عمومیہ برہ بش شخصک منفعتنہ اویدورولماق
 لازم اولدینی کی ، کومہ حالندہ اولان و بربرلرینی طوتان بر چوق اشخاصکدہ مجرد
 شخصی منفعتلرینہ آلت اولماق لازمدر ۔ نرہدہ منفعت عمومیہ وار ایسہ ، اورادہ شخصی
 منفعت وارددر۔ و بناء علیہ ؛ ہر مصرفی دولت شخصلر منفعتنہ خادمدر، ذیلہ من۔ منفعت

عمومی شخصی منفعتلرک عادی یولده بر حاصل جمعی دکلدر ؛ بسبتون بشقه و یوکسک بر وضعیت و مفهومدر .

منفعت عمومی نك وجودی نصل آ کلاشیلیر ؟ صرفیات هیچ بر زمان صنوف منفعتنه اولمالی میدر ؟ بعض ارباب علمه کوره ، منفعت عمومی دنیلن شی ، هیچ بر زمان مجرد و مفهوم منطقیسنده موجود ، دائم وثابت دکلدر . منفعت عمومی نك پروزسز ، یوکسک بر درجه ده موجود اولدینی ظن ایدیان بر لرده بیله ، چوق دفعه آنجق صنوف منافی موجوددر . دولتک تشکیلاتی ، اجرا آتی دائما صنوف قوتنه مستنددر . مادامک ، زمان حاضر دولترنده غلبه سیاسی ، حکم اداری نتایج فعلیه سنه کوره ، بعض صنوفدهدر . نظریه سیاسی سی مقدس عد اولدیفنه رغماً ، عموم افراد ملتده سیاناً حاکمیت فعلیه بولنه مامقدهدر . مصارف عمومی بالضروره حاکمیت آئنده بولنان صنوفک منفعتنی کوزه تمک صورتیله واقع اولمقده دیمکدر . بناء علیه ، مصارف عمومی منفعت عمومی بی حائز هدفله متوجهاً صرف ایدلمیدر ؛ دیر ایسهک ، بونک معناسی شودر : « حاکمیت سیاسی آئنده بولنان صنوفک منافعه اشبو مصارف عمومی توجیه و صرف اولتمق اقتضا ایدر . بو کونکی اجتماعی بنیه نك هر یرده یاراندینی شکل و طرز و اونک انسانی ، اخلاقی نامیله وجوده کتیره بیلدیکی بر درجه واردرک ، هر مملکتک سویه عمومی ، حرثیه سنه کوره ، ایده نال حالدن چوق اوزاق و دوشکونددر . ارباب علمک اشبو مطالعاتی روش و قوعاته موافق و بونک عکسی بر طرز صرف بولمق امکانشز دکلسهده ، چوق دفعه مشکلددر . بناء علیه ، منفعت عمومی به موافقت مهمما ممکن اکثر افراد ملتک مشترک اولان و عمومی صفتنه لایق بولنان منفعتلرینه توافقی ایتدیریلکه چالیشیلمق دیمک اولدینی ایچون ، اکثریت دائره سنک توسیعه غیرت اجتماعی بر ایده نال اولمق لازمدر . قانون عمومی و قوعات اکثریا شویله جریان ایدر :

۱ — یکی یتیشن ، یتیشمی خیر مملکت و عامه ایچون موافق اولدینی و تکامل بشرک حصوله خادم بولندینی ظن و تخمین ایدیلن کتله اشخاص و اونلرک حمایه ایلدیکی صنوفک منافعه موافق اوله رق صرفیات عمومی یاپیللمقدهدر . بعض مملکتلرده بلا قید و شرط نوران صنفی ، عسکری ، ملکی رجال ، صنایع نفیسه اربابی و ادبا و سیاسیون ایله بعض ادیان سالك اولان کیمسه لرك وجوده کتیر دکاری غیر اقتصادی کتله و منفقر ، بر موقع ممتازده بولنورلر . و بیوک بانکرلر ایله تجاران صنفی — بولنره اجانب دخی بعضاً منضم اوله رق هب برآراده — صنوف سائر بی سوق و اداره ایدرلر . بناء علیه ، قاریشیق بر کتله تشکیل ایدن

بو طبقه منسوب کیمسه لک بعضاً بلا واسطه و بعضاً بالواسطه منافعی ایچون مصارف عمومی نك آرندی کوریلیر. و پارلمنتولره کوندریلن بودجه لرده کی مصارف بوجهتله عائد اولدق، سهولتله تصدیق و تصویب، بشقه جهتله عائد اولنجه، تنقیص و تقلیل و یا بالالتزام تأخیر اولنور. مملکتده الضعیف، غیر مجادل اولان کویلی و عمله ایچون، آنجق بالواسطه - و نادراً بلاواسطه - بعض صرفیات قبول ایدیلیر.

۲- اقتصاداً، اجتماعاً و سیاسیاً بتون بتونه دوشمش اولان صنوف صرفیات عمومی جه موجود دکادر. بو یوزدن حاکم اولان صنفک بالواسطه منافعی خللدار اولمقده ایسه، بونلری میدان چیقارمق ایچون دولت حرکت کتیریلیر و ظلام ماضی ایچنده کومولهن، تنبلیلکری، غیرتسلطی ایلدکل، مجادله یه آتیلما ملری سببیه، اقتصاداً و سیاسیاً دوشوریان بوضو قی تکرار دیریلتمک، میدان چیقارمق طلب ایدیلیر. بوتشبت، باشقه صورتله ملت سینه سنده یکی مقاومت و برکت قوتلرینک بولمیه جفی آکلاشیلیر ایسه، وقوعه کلیر. آوروپانک صوک یاریم عصرلق تاریخی تدقیق ایدیلیر ایسه، کورولورکه، مجارستان، آلمانی و جه قواسلو و اقیا ایل بالقان دولتلرندن بعضیلرنده قوی و یکی بریغییلیر صنفی، کوریک اصناف، عمد صنفی، شوره صنفی و حق یوک بواره و فابریقه نورل صنفی عادتاً زورله وجوده کتیرلمش و اقتصاد استهلاکی دولت چوقلق بوممتاز صنفلردن برینک، بعضاً بالائتلاف ایکینک الح منفعی محور اتخاذ ایدلمک اوزره، سوق ایدلمشدر.

واقعا ذنبه مزکه، مثلاً آلمان «آغرا رییه نلر» صنفی محور اتخاذ ایدلمک اوزره، پروسیه نك بر زمان اجرا ایلدیکی اقتصاد استهلاکی صرف بو صنفه داخل اولان افرادک شخصی منفعتلری تأمین ایلش و بشقه هیچ برجهته فائده سی اولما مشدر، بالطبع امر برعکسدر. «آغرا رییه نلر» منفعتیه بایلان مصارفدن بعضاً بلا واسطه دیگر افراد ملت مستفید اولمش اولدقلری کی، صکره قوت ایل شکل ایلش بولنان آغرا رییه نلر صنفک اشوقوت و مکنتندن صنوف سائر بالواسطه عظیم استفاده و منفعتلر تأمین ایلشدر. بناء علیه، «آغرا رییه نلر» و یا بوکا مشابه بولنان صنفلر صرفیات عمومی ایچون، بر قانال، بر کذرکاه، واسطه اتخاذ ایدلمکده دیمکدر.

فصل ویرکیلرده بلاواسطه، بالواسطه و برکیلر وارسه، مصارفده دخی تأثیراتی صنوف اجتماعیه و وارمق اعتباریه، ایلجه به واسطه و بالواسطه مصارف موجوددر. یالکیز بدایت اجرا آنده مصارف برجهته تکشیف و اورایه سوق اولونور. فقط غرض و مقصود اونقظه دن

صکره ، مصارف عمومیہ تک منافعہ کافی افراد ملتہ تشمیل الیکدر . بناءً علیہ نتیجہ اولہرق ، دیرز :

مصارف عمومیہ اولہ ، مملکتہ ہمہ اندری دولی نعمت موقوفی ہائ اولہ الی کترتی صنف نظر دقتہ آندروہ بایلمی در . ثانیاً : الی کترتی صنف الیہ برابر دیگر صنفہ متوازنہ نظر دقتہ آندروہ ، صرفیات صنف عمومیہ تمامہا فوائد ایتدیہ بلیدر ، ثالثاً : ممکن ایہ ، لافز افرادی مستقبلہ ایدہ جک بر قاج صنف صرام اساسی اوزیرہ اولہ حاضرانہ توزیعات اجرا ایدر بلیدر کہ ، صرفیات دولتی بتوہ معنای علمبیلہ بالتأثیر بر منفعت عمومیہ بولیدر ایتدیکی قناعتی ملتک لافز طبقاتہ حاصل اولہ بیلیدر .

۳- ویرکی علی الا کثر مکلفینک احتیاجات ضروریہ سی تضییق وعامہ تک قوت لایموتلرندن تفریق ایدیلہرک آلتان بارہ اولدینی ایچون ، مصارف عمومیہ منفعت عمومیہ بی مشتمل دینلن ہر نوع احوال واحتیاجات ایچون همان واقع اولمالیدر . بلکہ ، منفعت عمومیہ بی موجب احوال ، خدمات ومعاملاتک ایچندہ ضروری ولایزم اجرا اولان اقسامہ حصر وصرف اولنلیدر . فی الواقع ، اونوتماقی مجبوریتدہ یزکہ ، مصارف عمومیہ ایچندہ ضروری ، غیر ضروری ، مفید صرفیات اولدینی کی ، صرفیات تجمل وسفاهت دینلن اقسامدہ بولنہ بیلیر ، وکافہ افرادک منفعتی مستلزم اولاجق صورتدہ صرفیات سفاهت « dépenses de luxe » بایلمق امکان وارسہ . قابل اولور وبونلرک مصارفی آنجق اوزمان مصارف عمومیہ میانہ داخل اولمق ایجاب ایدر . فقط ، فقرانک قوت لایموتندن زورلہ آلتان ویرکی حاصلاتیلہ بونلر یعنی سفاهت اشیا سی وخدمتتری وسائرہ اودہ نیلہ جک اولورسہ ، بورادہ کی تضاد فوق العادہ شایان دقت اولور . دولتر طرفندن کوستریلن دقتسزلق ، افرادک کسینلن لقمہ سی بلکہ دہ بعضاً آزاروملی بر آبدہ حالنہ ، بعضاً ہواہ آتیلان فشنک شکلنہ ، دہا بوکامائل یوز بیکلر جہ چشید اشیا ی غیر مفیدہ ی نقل وانقلاب ایتدیہ بیلیر . مادام کہ ، بو امکان میداندہ در ، اوحالہ دیہ بیلیرز :

مصارف عمومیہ جائلی ومتین قسملرہ تقسیم وصنوفہ ادخال و ہر برینک درجہ اہمیتی آاز جوق تعین ایدلک وممالک اجنبیہ دہ اجرا ایدیلدیکی ایشیدیلن مصارف عیناً قویہ اولنماقی وتورک کویلیسنہ ہر صرف ایدیلہ جک قطرہ نقدک نہ فائدہ ویرہ جکی ونہ قدرندن واز یکلمسی غیر ممکن بولنہ جنی بر کرہ حساب و کتابہ آلتقی لازمدر .

مقایسه يك طوغری اولماسه بيله، ديه جكز كه، زنكین افرادك یایدیغی فقرایا په میه جفی
كی، زنكین دولتلرده اولان مصارف فقیر دولتلرده بولنامق امرطبیعیدر. زنكین مملكتلرده
عینی مصرف مكلفین ایچون شایان قبول برفدا كارلق اولدینی حالد، فقیر مملكتلرده عینی
مصرف غیرقابل تجویز و تحمل بریوك وجوده كتیره بیلیر.

زنكینلك، فقیرلكك فوقنده مصارف عمومیه بی دولتن دولته بشقه اهمیتده عد
ایتدیرمكه سیبیت ورن دیگر برطاقم اسباب تالیه ومهمده وارد: **طبع واضعای می**،
شرائط جغرافیه، **شرائط اقتصادیه**، **ملك ضرری نظاموت تاریخیسی**... الخ نظراعتباره
آلتوق واوكا كوره مصارف عمومیه نسبی درجه لره تفریق اولنوق لازمدر. نهایت مصرفك
بر سبب ضروریدن انبعث ایتدیكى آكلاشلق اوزره، محیط اجتماعیده شویله بر قناعت
حصوله كلیدركه، مصارف عمومیه بتون معناسیله سبب تصویبنه مالك اولسون:

«دولت طرفندن برای صرف آلتان حاصلات تكلیفیه مكلفیندن آلتسه، صنایع ملییه
صرف ایدیه جکی ویا ایدلسی فرض اولنوق اسراف ایدلیه جکی تخمین وظننه كوره: اشبو
مبالغك افراد طرفندن زراعت، صنایع وتجارته صرف ایدلسیله حصوله كنن منافع ایل
اشبو مبالغك دولت طرفندن مقاصد عمومیه یه نقل، توجیه وصرف اولنمسیله حصوله كنن منافع
همه حال تقابل وتعادل ایتكددر. بوحال افرادده اویله برقناعت حصوله كلسنه سبب اولوركه،
كندی ایشنه كیده جك اولان پاره سنك اونه طرفه دولت خزینه سنه كیتیمی حالنه نظراً،
اقتصادی - اجتماعی فرق بیوك اولمامقده در. خلق دیر: آرتیرد قلم تشبثات خصوصیه مك
تحكیم وتوسیعنه، حضور وراحتك تزییدینه همان كیتمدی، فقط، فنا جهتلرده صرف
اولنمدی. پاره مك دولته صرف ایدیله سنندن بكاده طوقونه جق برطاقم فائده لر اوله جقدیر.
بوقناعتك معناسی جریمه طرزنده كورولمكدده اولان تأدیات تكلیفیه مك مفید صرفیات کی
افرادك كوزینه كورونمكه باشلامسندن ومصارف عمومیه مك حسن توجیهی سایه سنده جزیه
آجیسنك مهمامكن چقارلسندن عبارتدر.

۴ - خزینه دولته ویرکی منبعندن كلوب بر صورتله كیرن وصرفیات عمومیه طرزنده
چیقمنه مجبور اولان مبالغ نقدیه ملی سرمایه بی محواتیمه رك ایرادملیدن چیقملیدر وبوشلقری
چابق برزمانده قبالق استعدادنده بولندینی كورولمیدر. تعیر آخرایله، مصرف دولت ملی
ایرادی ییلى، سرمایه بی یمه ملیدر. بو کیفیت افراد عادیه مك بيله اقتصاد استهلا کیسنده
اساسدر. قزانچندن بین وسرمایه سنه طوقونیمان آدم ای وضعیته در ایرادملیدن صرف

ایدن دولت کیدر . کذا اونی، اشیائی هیچ اولمازایسه قیروب صانهرق کچینن کیسه ایله ملی سرمایه پیدرپی افنا ایدن دولت قارش قارشیه قونه بیلجک وضعیت ممانده درلر . دولت ایله فردلری بربرلینه بکزه تمک چوق فنا بر اصولدر . آنجق تمثیلی اوله رق دینه بیلیرکه ، ایرادینی بین آدم ، اگر قرانجی پیدرپی آرتدیریور ایسه ، حال سابقده قاله جق ، قرانجی آرتدیرمغه یول بولوبورسه ، مملکتک حال عمومی ، اقتصادی و سیاسی بوکا یاریم ایدنجه ، کون کچدکجه ، دهها مرفه ، زنکین اوله جقدر . صرفیات عمومیده دخی ، آنجق ایراد ملیدن اجرای صرف ایدم بیلیمک قاعده سی اساس اتخاذا اولونوروبویله بر طرز تأمین ایدیله بیلیر ایسه ، مصارف عمومی اجتماعاً و عموماً فائده لی اولدیفندن ، مملکتی پیدرپی مرفه و متعالی قیلار . عکسی حاله ، صرفیات عمومی متدایاً ثروت ملی افنا ایدم جکی و دیگر جهندن یرینه یکی ثروتلر قونیلیمه جنی جهته - بو حال دوام ایدرایسه - مملکت دوچار فقر و سفالت اولور . واقعا ، بو قاعده صرفیات دولت ایچون مخصص مبالغک منشأینه عائد بر قاعده اولمق اعتباریله ، مصرفدن زیاده ایراد جهته راجع اولمق و او جهته تدقیق ایدمک موافق اولور . لکن ، ویرکیلرده دائماً ویرکی فردک ایراد صافیسندن آلتمالی ، ایراد ملیدن بر جزؤ اولمی ، شخصی سرمایه ایله ملی سرمایه یه ، مهمما ممکن دو قونیلیماملی ، ده نیلیدیکی کبی ، بو قاعده لر بوراده ده تأکید و تأسیس اولونمق مقتضای مصالحتدر . بناءً علیه ، دیرز :

« سبب مشروعه غیر مالک و ایراد ملی به غیر مستقر صرفیات بی ثمره اولمق محکومدر . بو صرفیات شخصی سرمایه لری بلع و صنایع مخصوصه نیک سرمایه سی آرتدیرمه یون اولانه فیضدار سرمایه اقتصادیک اوکته بکدرک مملکتی زرقیره منع و ضراب ایدم و ضراب ایدم مریکی برلرده دفعی سوء تأثیر اجمرا ایدم استحصاا شرائط ملیة اقتصادیه سی به واسطه و بالواسطه اضل اولور . بو صورت ثروت ملی نیک منافع قورور . »

ملی اقتصاد و احصا مدرسی

[بیتمدی]

م . زهری

